

İTÜ
ELEKTRİK ELEKTRONİK FAKÜLTESİ
İş Sağlığı ve Güvenliği Çalışmaları
ACİL DURUM PLANI

İstanbul Teknik Üniversitesi
Elektrik Elektronik Fakültesi
34469, Maslak, İstanbul

Dekanlık Telefon : +90 (212) 285 3338

+90 (212) 285 3447

Dekanlık Faks : +90 (212) 285 3679

Dekanlık E-posta: efozelkalem@itu.edu.tr

2025

İÇERİK

1. Giriş	3
2. İTÜ Elektrik Elektronik Fakültesi Acil Durum Organizasyonu	
2.1 Amaç ve Kapsam	3
2.2 Fakültenin Yerleşke İçindeki Konumu	4
2.3 Acil Durum Organizasyonu	5
2.4 Acil Durum İletişim Zinciri	6
2.5 Acil Durum Telefonları	8
2.6 Acil Durum yönetimi.....	9
2.7 Acil Durum Genel İşleyiş Süreci	11
2.8 Fakülte Yapısal Özellikleri, Ekip – Ekipman Tipi, Sayı ve Konumları	12
2.8.1-Fiziksel Yapı.....	12
2.8.2. Yangın Tüpleri Envanter ve Yerleşim Listesi.....	13
2.8.3. Acil Durum Ekipmanları.....	15
2.8.4 Fakülte Personel ve Öğrenci Sayısı.....	15
3. Fakülte Acil Durum Planı	
3.1 Fakülte Acil Durum Planları	15
3.2 Acil Durum Tespitleri – Önlemleri	17
3.2.1. Laboratuvar / Sorumluları	18
3.2.2 Laboratuvarlarda dikkat edilecek kurallar.....	19
3.3 Acil Durum Müdahale Süreçleri	21
3.3.1. Yangın ve Patlama	21
3.3.2. Gıda Zehirlenmesi	24
3.3.3. Bina Tahliyesi	25
3.3.4. Elektrik Çarpması	25
3.3.5 İş Kazası	26
3.3.6. Deprem	26
3.3.7 Radyasyon Tehlikesi	28
3.3.8 Sel	28
3.3.9 Toplu Eylem / Saldırı / İşgal	29
3.3.10 Sabotaj- Bomba İhbarı / Şüpheli Kişi- Paket	29
3.4. Acil Bildirimler	30
3.5. Olay Raporları	30
4. KAYNAKLAR	31
5. EKLER	
5.1. Yönetim Şeması.....	32
5.2 Ekler / Formlar ve Akış Şemaları.....	33

1. GİRİŞ

İTÜ Elektrik Elektronik Fakültesi Acil Durum Planı, 2018 yılı boyunca yürütülen fakülte iş sağlığı ve güvenliği (İSG) çalışmaları kapsamında ve 6331 sayılı “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu” ile 28681 sayılı “İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde hazırlanmıştır. Plan, hangi acil durumda nasıl müdahale edilmesi gerektiğinin yanında bina genelinde mevcut kullanım alanlarına ilişkin fiziksel şartları, ekipman ve malzemelerle ilgili tespitleri, fakülteye özgü tehlike ve risklere yönelik ne gibi tedbirler alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bütün bu değerlendirmelerle, herhangi bir olumsuz durum anında binanın ve olayın rahatlıkla kontrol altına alınabilmesi adına hazırlıklı ve donanımlı olmak amaçlanmaktadır. Fakülteye ilişkin çok sayıda bilginin bir araya getirildiği bu raporun, bundan sonra fakülteye ilişkin yapılacak yeni çalışmalarda önemli bir veri kaynağı da olacağı düşünülmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği çalışmaları, aynı zamanda acil durum yönetiminden sorumlu fakülte İSG kurulu, fakülte acil durum ekipleri, bölüm sorumluları organizasyon ve iletişim şemaları ile çalışma prensipleri raporun ilk bölümünde yer almıştır.

Raporda belirlenen her acil durum için, olay anı ve sonrasında yapılması gerekenler belirtilmiştir. Özellikle önleyici olması sebebiyle, çok daha önemli olan, acil durum öncesi ve aynı zamanda genel iş güvenliği kapsamında yapılması gerekenler üzerinde durulmuştur.

2. İTÜ ELEKTRİK ELEKTRONİK FAKÜLTESİ ACİL DURUM ORGANİZASYONU

2.1. Amaç ve Kapsam

İTÜ Elektrik Elektronik Fakültesi Acil Durum Planı, 6331 sayılı “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu” ile 28681 sayılı “İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde ve fakülte iş güvenliği uzmanı ile yapılan görüşmelerle şekillenmiştir.

Bu plan, olağandışı ve hızlı hareket edilmesi gereken durumlarda, bu durumun yönetilebilmesi ve en az zararla atlatılabilmesi için, kimlerin nasıl hareket etmesi gerektiğini önceden belirlemek, içinde bulunduğumuz ortamları bu olağandışı durumlara karşı nasıl daha güvenli hale getirebileceğimizi tasarlamak ve uygulamak üzere hazırlanmıştır.

Acil durum organizasyonu kapsamında, yönetim görevi üstlenen kurul üyeleri, müdahale ekipleri ve fakülte bölüm sorumluları isim, görev ve iletişim listeleri oluşturulmuştur. Hızlı iletişim sağlanması açısından gerekli olabileceği düşünülen önemli acil durum telefon numaraları sayfası düzenlenmiştir

Fakültede oluşabilecek acil durumlar tespit edilmiş ve tüm bu durumlara yönelik önlemler ve müdahale şekilleri ortaya konulmuştur.

Acil Durum Planlama çalışmalarında tehlikeyi / zararı, önleyici / azaltıcı olarak yapılması gerekenler, Genel İş Sağlığı ve Güvenliği konuları ile birlikte değerlendirilerek anlatılmıştır. Tehlike kaynakları;

- Olma olasılığı/sıklığı düşük
- Etki alanı geniş
- Etkisi şiddetli
- Ani oluşan tehlikeli durumlar (I) ve
- Sürekli var olan
- Düzenli maruz kalınan
- Etkisi zamana yayılarak artan

Tehlikeli durumlar (II) olmak üzere iki grupta ele alınmaktadır. Acil durum planı, ilk gruptaki tehlikelere yönelik bir çalışmadır.

Çalışmalara ilişkin faydalanılan kaynaklar, kanun ve yönetmelikler, raporun son bölümüne eklenmiştir.

2.2. Fakültenin Yerleşke İçindeki Konumu

Elektrik Elektronik Fakültesinin konumu, Ayazağa yerleşkesi vaziyet planında ok işareti ile gösterilmiştir. Fakültenin doğu yönünde Maden Fakültesi, batısında yeşillik alan, ana girişlerin bulunduğu kuzey yönünde ise Bedri Karafakioğlu Caddesi, güney yönündeki arka bölümünde Fen Bilimleri Enstitüsü yer almaktadır. Elektrik Elektronik Fakültesi eski ve yeni ek bina olarak 2 ana parçadır. Yönetim kısmı yeni yapılan ek binadadır.

Fakültenin 4 adet ana kapısı ile birlikte 8 adet acil çıkış kapısı olmak üzere toplam 12 adet kapısı bulunmaktadır. Aşağıda fakültenin genel konumu ve giriş-çıkış kapıları görülmektedir.

2.5. Acil Durum Telefonları

ACIL DURUM İLETİŞİM BİLGİLERİ EMERGENCY CONTACTS

Bina Yönetimi (Dekanlık) Deanery	212 285 3338
Fakülte Güvenlik Security of Faculty	212 285 3601
İTÜ Ayazağa - Mediko ITU Ayazaga – Infirmary	212 285 3953
İTÜ Ayazağa Güvenlik Security of ITU Ayazaga	212 285 6814
İTÜ – İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi Koordinatörlüğü ITU - Occupational Health and Safety Unit Coordination	212 285 7510
Fakülte – Söndürme Ekip Lideri Fire Fighting Team Leader of Faculty	212 285 6775

Fakülte –Kurtarma Ekip Lideri Rescue Team Leader of Faculty	212 285 6710
Fakülte –Koruma Ekip Lideri Guard Team Leader of Faculty	212 825 3568
Fakülte – İlk Yardım Ekip Lideri First Aid Team Leader of Faculty	212 285 3338

Polis Police	112
Ambulans (Hızır Acil) Ambulance	
İtfaiye Fire Department	
Jandarma	
AFAD	
Doğalgaz Arıza Naturel Gas - Emergency	187
Elektrik Arıza Electricity – Emergency	186

POLİS MERKEZLERİ

İstinye 277 57 71 -229 70 13
Emirgan 277 56 79

HASTANELER

İstinye Devlet Hastanesi 323 44 44 - 277 61 11 - 277 49 12
Ok Meydanı Devlet Hastanesi 314 55 55 - 221 77 77
Acıbadem Maslak Hastanesi 304 44 44

SU ACİL 185
CENAZE 188
ZEHİR DANIŞMA 114
SAĞLIK DANIŞMA 184
TELEFON ARIZA 121
TAEK (Atom Enerjisi Kurumu) 172

İstanbul Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü - **AFAD** / Hasdal 455 56 00 – 20 hat
İstanbul AFAD Arama Kurtarma Birlik Müdürlüğü – **AFAD** / Yeşilköy 574 58 80
İstanbul Afet Yönetim Merkezi 455 56 56 - 455 56 04
İstanbul Valiliği İl Kriz Merkezi 455 56 75 - 81
AKUT Kriz Merkezi 297 98 21 22
532 211 85 67

Sarıyer Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü Zekeriya köy Şantiyesi 202 89 57 / 202 89 58
Sarıyer Afet Yönetim Merkezi 242 39 77 - 77 87
İstanbul Belediyesi Afet Koordinasyon Merkezi **AKOM** / Eyüp 312 60 15

2.6. Acil Durum Yönetimi

Acil durum yönetimi, acil durum yöneticisi başta olmak üzere yönetici yardımcıları, bölüm sorumluları ve acil durum ekiplerinden oluşmaktadır. Acil durum çalışmalarının yönetileceği, Acil Durum Komuta Merkezi olarak tanımlanan yer ise Dekanlık Kurul Salonu olarak belirlenmiştir. Acil Durum Yönetimi aşağıda belirtilen görevleri yapmakla yükümlüdür:

- ❖ Acil durumlara yönelik organizasyon, planlama, önlem belirleme çalışmaları yapmak
- ❖ Acil durum planlama ve çalışmalarını gerektiğinde güncellenmek (kanuna göre 6 yılda bir)
- ❖ Acil durum önlemlerinin alınmasını sağlamak
- ❖ Acil durum anında Acil Durum Planı'nın uygulanmasını sağlamak
- ❖ Acil durum değerlendirmesini yapmak ve müdahale yöntemini belirlemek
- ❖ Acil durum anında bölüm sorumlularını ve müdahale ekiplerini harekete geçirmek, olaya yönlendirmek ve gerekli talimatları vererek müdahaleyi yönetmek
- ❖ Acil durum süresince gelişmeleri takip etmek ve durumu iletilmesi gereken yetkililere aktarmak
- ❖ Acil durumda Sivil Savunma, Afet Koordinasyon Merkezi gibi kuruluşlarla haberleşmeyi sağlamak
- ❖ Acil müdahale ekipmanlarının temin edilmesini ve olması gerektiği yerde bulunmasını sağlamak
- ❖ Olay Raporları oluşturulmasını sağlamak, olay sonrası değerlendirme ve denetim yapmak
- ❖ Tatbikatlar düzenlemek

Acil Durum Yöneticisi

Yukarıda belirtilen işleri koordine eder.

Acil Durum Yönetici Yardımcıları

- ❖ Fakülte Sekreteri
- ❖ İdari Amir - Bina Sorumlusu
- ❖ Teknik Elemanlar
- ❖ İletişim Ekibi
- ❖ Bölüm Acil Durum Sorumluları

Acil Durum Yöneticisinin yukarıda belirtilen görevleri yerine getirmesinde istenen desteği vermekle sorumludur. Destek istenebilecek konular aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- ❖ Haberleşme
- ❖ Duyuru yapılması
- ❖ Dokümantasyon
- ❖ Güncel bilgi takibi (acil durum hakkında)
- ❖ Olay Raporu hazırlanması
- ❖ Ekipman / Önlem eksiklerini tespit etme
- ❖ Tahliye sırasında rehberlik yapma

Bölüm Acil Durum Sorumluları

- ❖ Acil durum anında yöneticinin talimatları doğrultusunda bölüm çalışanlarını organize etmek
- ❖ Organizasyon, planlama konusunda yöneticiye destek olmak. İhtiyaç duyulan bilgiyi iletmek
- ❖ Yapılması gerekenlerin bölümde uygulanmasını sağlamak
- ❖ Acil durum önlemeye ilişkin bölüme ait öneri, istek ve eksiklikleri yöneticiye iletmek konularında acil durum yöneticisine yardımcı olmak üzere görevli ve yetkilidir.

Arama Kurtarma ve Tahliye Ekibi Görevleri

- ❖ Acil durumlarda yaralı, baygın veya zor durumda kalan kişileri tehlikeli alandan uzaklaştırmak
- ❖ Önce kendi güvenliğini, sonra kurtaracağı kişilerin güvenliğini sağlayacak şekilde hareket etmek
- ❖ Acil durumlarda kurtarılması gereken önemli evrak ve dokümanları güvenli alana taşımak
- ❖ Fakülte genelinde para ve kıymetli eşyaların kurtarılmasını sağlamak
- ❖ Tahliye edilen kişilere acil çıkış yönlerini kullanmak konusunda yardımcı olmak
- ❖ Tahliye edilen kişileri acil toplanma alanlarına yönlendirmek ve buradaki organizasyonu sağlamak
- ❖ Tahliye sonrası binada kimse kalıp kalmadığını kontrol etmek

İlkyardım Ekibi Görevleri

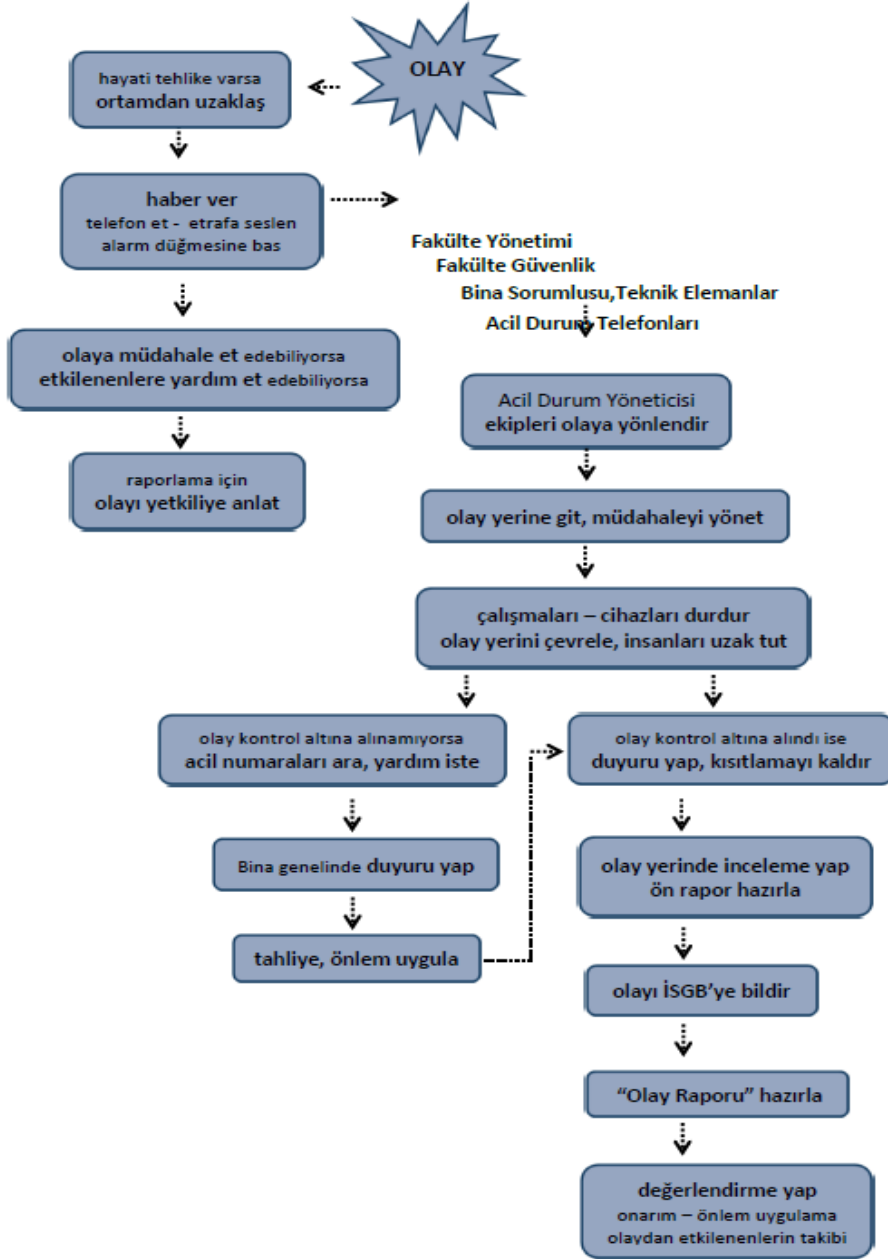
- ❖ Profesyonel sağlık yardımı sağlanana kadar, hayatın kurtarılması veya durumun kötüye gitmesini önlemek amacıyla tıbbi araç – gereç aranmaksızın ilaçsız ilkyardım uygulamak
- ❖ Yaralıyı / hastayı, yaşamı tehlikeye düşürecek durumdan kurtarmak
- ❖ Yaralıya, ortam güvenliği sağlanmışsa bulunduğu yerde, sağlanamamışsa güvenli bir yere taşıdıktan sonra ilkyardım uygulamak
- ❖ Mutlaka ilkyardım eğitimi almış olmak

Yangın Ekibi Görevleri

- ❖ Olay yerini incelemek ve müdahale şekline karar vermek
- ❖ Yangın baş edilebilecek boyutta ise ilk müdahaleyi yapmak
- ❖ Yangın baş edilemeyecek boyutta ise İtfaiye çağırarak
- ❖ Yangının büyümesini ve diğer mekanlara sıçramasını önlemek (yanıcı malzemeleri ortamdan uzaklaştırmak, dökülen kimyasala müdahale etmek, elektrik, gaz, su tesisatlarını kapatmak)
- ❖ Dışardan gelen itfaiye ekibini karşılamak, olay yerine yönlendirmek, yangın ile ilgili bilgileri aktarmak ve destek sağlamak
- ❖ Yangın alanını çevreleyerek öğrenci ve çalışanların uzak kalmasını sağlamak
- ❖ Yangın söndürüldükten sonra bir süre daha olay yerinde kalıp yangının tekrar alevlenip alevlenmediğini kontrol altında tutmak

NOT: Acil duruma müdahale edecek kişi önce kendi güvenliğini sağlamalı, sonra olay alanına girmelidir. Güvenliğini sağlayamıyorsa olay alanına girmemelidir. Müdahale edecek kişi olay alanına girmişse, ortamdaki kişilerin güvenliğini sağlayacak şekilde hareket etmelidir.

2.7. Acil Durum Yönetimi Genel İşleyiş Süreci

2.8. Fakülte Yapısal Özellikleri, Ekip-Ekipman Tipi, Sayı ve Konumları

2.8.1-Fiziksel Yapı

Birim alan	Yüzölçümü (m ²)
Kapalı alan	40.480
Açık alan	520
Toplam	41.000

Eğitim Alanları	Alan (m ²)
Derslik	3.910
Laboratuvar	10.351
Toplam	14.261

Sosyal Alanlar	Alan(m ²)	
	Sayı	Alan
Kantinler	1	350
Kafeteryalar		
Yemekhaneler		
Toplam	1	350

Toplantı ve Konferans Salonları	Alan (m ²)	
	Sayı	Alan
Toplantı	8	350
Konferans	4	344
Toplam		694

Akademik-İdari Personel Hizmet Alanları		
	Kapalı alan (m ²)	Kullanan Sayısı
Akademik Personel Çalışma Ofisi	4027	148
İdari Personel Çalışma Ofisi	1.388	47
Toplam	5.415	195

Ambar, Arşiv ve Atölye Alanları		
	Sayı	Alan (m ²)
Ambar	3	200
Arşiv	4	242
Atölye	1	55
Toplam	8	497

2.8.2. Yangın Tüpleri Envanter ve Yerleşim Listesi

BULUNDUĞU BLOK	BULUNDUĞU ODA	ADET	MODELİ/ CİNSİ	
1.BLOK ZEMİN KAT	Pano odası	1	5 kg CO ₂	
1.BLOK 1.KAT	Giriş kapı	1		12 kg Abc
1.BLOK 1.KORİDOR	Koridor	1	5 kg Co ₂	
1.BLOK 1.KAT	Devreler Lab.	2		6 kg Abc
	Gömülü Sistemler Lab	1		6 kg Abc
1.BLOK 2.KAT	1200 Koridor	1	5 kg Co ₂	
	1200 Koridor	1		6 kg Abc
	1204 RF Lab. Elektronik	1		6 kg Abc
	Sistem Mod.Lab.	1		6 kg Abc
1.BLOK 3.KAT	1300 Koridor girişi	1	5 kg Co ₂	
	1300 Koridor	1		6 kg Abc
1.BLOK 4.KAT	1400 Koridor	1	5Kg Co ₂	
	1400 Koridor Lab.	1		6 kg Abc
2. BLOK BODROM KAT	Koridor ve Arşivler	3		6kg ABC
2.BLOK ZEMİN KAT	Koridor	2		6 kg ABC
	Mafsal	1		6 kg Abc
	Rocku lab. giriş	1		6 kg Abc
2.BLOK 1.KAT	Koridor	1		6 kg Abc
	Koridor	1	5 kg Co ₂	
2. BLOK 2.KAT	Mafsal	1		6 kg ABC
	Bil.Bil.Fak.Dek.	2		6 kg ABC
2.BLOK 3.KAT	2300 Koridor	2		6kg ABC
2.BLOK 4.KAT	2400 Koridor	2		6 kg Abc
3.BLOK ZEMİN KAT	3000 Koridor	2		6 kg Abc
	3000 Koridor	1	5 kg Co ₂	
	VLSI lab	1		6 kg Abc
	3101 Tıp Elek.Lab.A	1		12 kg Abc
	3103 Tıp Elek.Lab.B	1		6 kg Abc
	Nano Lab.	1		6 kg Abc
	3013 Tıp Elek.lab.C	1		6 kg Abc
3.BLOK 1.KAT	3100 Koridor	2	5 kg Co ₂	
	3100 Koridor Elek.Lab.	2	5 kg Co ₂	
	3100 Koridor	1		6 kg Abc
	3100 Akustik Algı.Lab. 3115	1	5 kg Co ₂	
3.BLOK 2.KAT	3200 Koridor	3		6 kg Abc
	3202 Haberleşme Lab.	1	5 kg Co ₂	
	3206 Lab.	1	5 kg Co ₂	
	3208 Sayısal İşaret Lab.	1	5 kg Co ₂	
	3215 Telsiz Hab.Lab.	1	5 kg Co ₂	
3.BLOK 3.KAT	3300 VLSI Lab.	1		6 kg Abc
	3300 Koridor	1	5 kg Co ₂	
	Mafsal	1	5 kg CO ₂	
	Mafsal BBF mafsalı	1	5 kg Co ₂	
4.BLOK ZEMİN KAT	4000 Koridor Rakvel Lab.	2	5 kg Co ₂	
	4000 Koridor	1	5 kg Co ₂	
	4000 Koridor Robotik Sis.Lab.	1		6 kg Abc
	4000 Koridor	1		6 kg Abc
	4000 mafsal	1		12 kg ABC
4.BLOK 1.KAT	4100 Koridor	2	5 kg Co ₂	6 kg Abc

	Kontrol Lab.	1		6 kg Abc
	Lojik Dev.Lab.	1		6 kg Abc
	HG Lab.	1		6 kg Abc
4.BLOK 2.KAT	4200 Koridor	2		6 kg Abc
	Robotik Lab.	1		12 kg ABC
	ABB Lab	1		6 kg Abc
4 BLOK 3.KAT	4300 BBF	1	5 kg Co2	
	4307 Araş. Lab.1	1		6 kg Abc
	4300 Koridor	2	5 kg Co2	
	4300 Araş.Lab.2	1		6 kg Abc
	4300 Araş.Lab.3	1		6 kg Abc
5.BLOK ZEMİN KAT	Kantin	1		6 kg Abc
5.BLOK 1.KAT	5100 Koridor	2		6 kg Abc
5.BLOK 2.KAT	5200 Koridor	2		6 kg Abc
5.BLOK 3.KAT	5300 Koridor	2		6 kg Abc
6.BLOK ZEMİN KAT	6000 Koridor	1	5 kg Co2	
	6000 Koridor	1		6 kg Abc
	6000 Kor.Elektrik Tesis. Lab.	2	5 kg Co2	12 kg Abc
	6000 Kor. Yük.Ger.Lab.	2		6 kg Abc
	6000 Kor. Endüstriyel Oto.Lab.	1		12 kg ABC
	6000 Koridor Mafsal	1	5 kg Co2	
6.BLOK 1.KAT	6100 Koridor	1	5 kg Co2	
	6100 Koridor	2		6 kg Abc
	6100 Yük.Ger.Lab.	2		6 kg Abc
	6100 Kor.Siemens lab.	1		6 kg Abc
	6100 Kor.Siemens Lab	1		12 kg Abc
6.Blok 2.KAT	6200 Koridor	1	5 kg Co2	
	6200 Koridor	1		6 kg Abc
	6200 Kor. Kütüphane	2	5 kg Co2	
	6200 Kor.Aydınlatma Lab.	1	5 kg Co2	
	6200 Serhat Şeker Lab.	2		6 kg ABC
6.Blok3.KAT	6300 Koridor	3		6 kg Abc
	6307 Kor.Bil.Lab.	2	5 kg Co2	
7.BLOK ZEMİN KAT	7000 Kor.Elekt.Sis. Lab.	1		6 kg Abc
	7000 Kor. Elekt.Mak.Lab.	1		12 kg ABC
7.BLOK 1.KAT	7100 Kor.Elekt.Mak.Lab.	3		6 kg ABC
7.BLOK 2.KAT	7200 Koridor	2		6kg Abc
	7200 Kor. EMB Bil.Odası	2		6 kg Abc
	7200 Yük.Lis.Bil.Odası	1	5 kg Co2	
	7200 Kor.Güç.Elekt. Giriş Lab.	2		6 kg Abc
7.BLOK 3.KAT	7300 Koridor	2		6 kg ABC
	7300 Mafsal	1		6 kg Abc
8.BLOK BODRUM KAT	- 8000 Koridor	2		6 kg Abc
8.BLOK ZEMİN KAT	8000 Koridor	1		6 kg ABC
	8000 Koridor	1		6 kg Abc
8.BLOK 1.KAT	8100 Koridor	2		6 kg Abc
8.BLOK 2.KAT	8200 Koridor	2		6 kg Abc
8.BLOK 3.KAT	8300 Koridor	2		6 kg Abc
8.BLOK 4.KAT	8400 Bölüm Baş.	2		6 kg Abc

2.8.3. Acil Durum Ekipmanları

Yangın Dolabı	32
Ecza Dolabı	50
Acil İhbar Düğmesi	25

2.8.4 Fakülte Personel ve Öğrenci Sayısı

Personel Sayısı 233

Öğrenci Sayısı 3056

Güvenlik : Gündüz 3 kişi / Gece 1 kişi

Temizlik 13

Kırtasiye/fotokopi 1

Kantin 4

3. FAKÜLTE ACİL DURUM PLANI

3.1. Fakülte Acil Durum Planları

Fakültenin, güncel genel yerleşim ve detaylı mimari planları oluşturulmuştur. A Kapısı giriş holüne ve alt kattaki fuaye holüne fakülte genel yerleşim planı; B Kapısı giriş holüne ise genel yerleşim ile birlikte detaylı mimari planlar asılmıştır. Planlar ile binanın, kullanılacakların zihninde kısa sürede daha tanımlı hale getirilmesi amaçlanmıştır. Sirkülasyonu düzenlemek için, A ve B kapısı giriş hollerine, mekân yönlendirme tabelaları hazırlanmış ve asılmıştır.

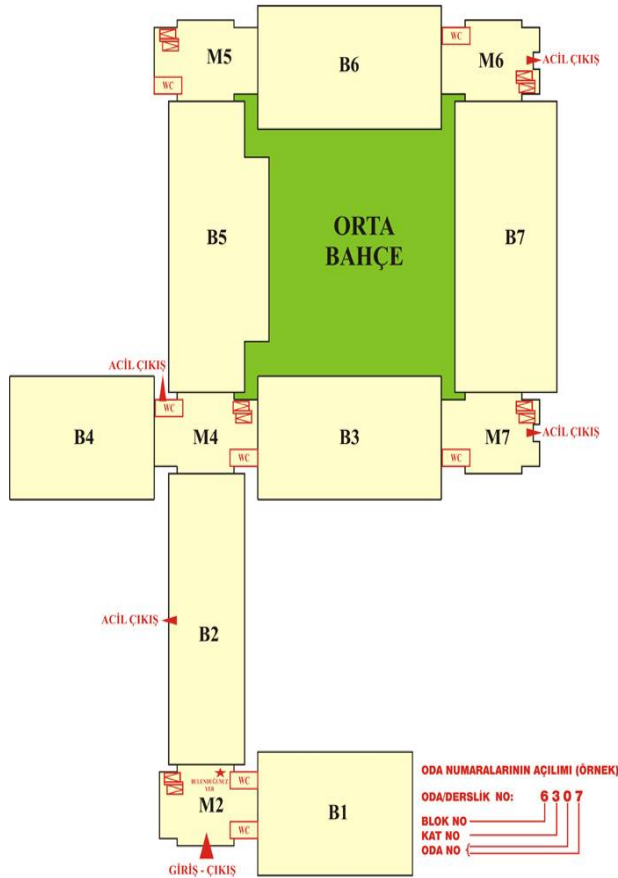
Planlarda, oda numarası ve işlevi, bina giriş-çıkışları, sirkülasyon alanları (koridorlar, merdivenler, asansörler) ve blok bazında işlevler (laboratuvarlar, derslikler, ofisler, sosyal alanlar) gösterilmiştir. Ofisler ise, Dekanlık (yönetim) ve fakülte'deki 3 adet bölüme (Elektrik Mühendisliği, Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği, Robotik ve Otonom Sistemler Mühendisliği) ait alanlar olarak belirtilmiştir.

Bu planlar üzerinden, 28681 sayılı Acil Durum Yönetmeliği doğrultusunda;

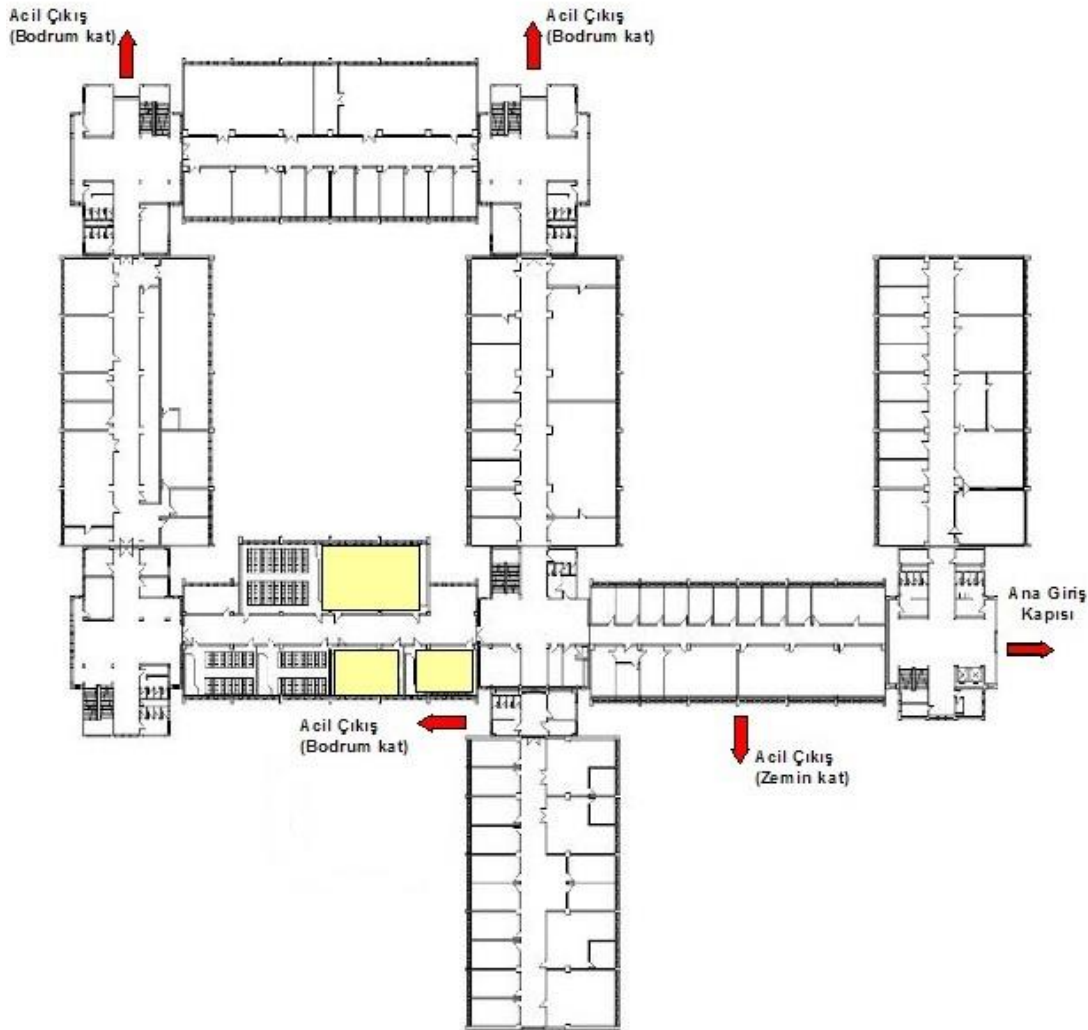
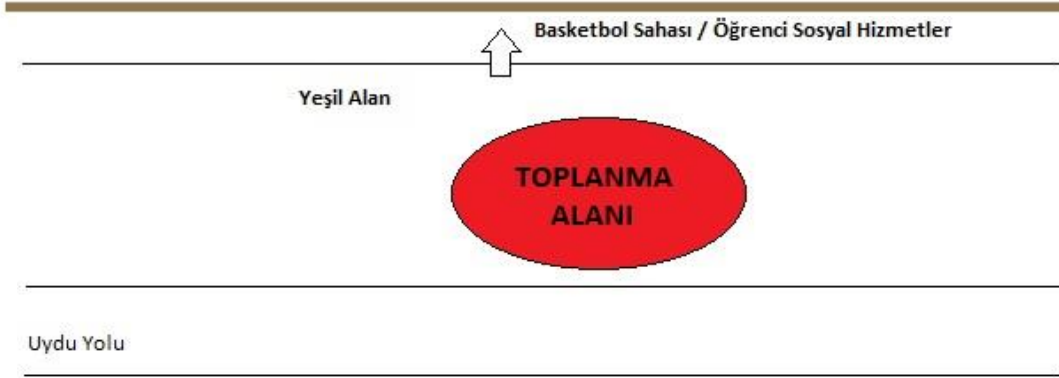
- ❖ Yangın Söndürücüler - Alarm Düğmeleri
- ❖ İlk Yardım Dolapları
- ❖ Kaçış Yolları – Acil Çıkışlar – Toplanma Alanları
- ❖ Elektrik Panoları –
- ❖ Acil Durum Telefon Numaraları

Gösterilerek acil durum planları hazırlanmıştır. Bu planlar her ana blokta ve katta, bazı mafsals (merdiven) bloklarında yer alacak şekilde duvarlara asılmıştır. Aşağıda Elektrik Elektronik Fakültesi Tahliye Planı görülmektedir.

ELEKTRİK - ELEKTRONİK FAKÜLTESİ

<p>B-1 BLOK</p> <p>1. KAT : EHMB Öğretim Üyeleri Ofisleri Devreler ve Sistemler Lab.</p> <p>2. KAT : EHMB Öğretim Üyeleri Ofisleri SI 4 Lab. Adnan ATAMAN TV Lab. EHMB Öğrenci Bilgisayar Odası İdris Yamantürk Konferans Merkezi Elektromag. Atanlar ve Mik. Tek. Lab.</p> <p>B-2 BLOK</p> <p>1. KAT : 2102-2106 arası Derslikler</p> <p>2. KAT : Dekanlık</p> <p>3-4. KAT : EHMB Öğretim Üyeleri Ofisleri</p> <p>B-3 BLOK</p> <p>ZEMİN KAT : EHMB Öğretim Üyeleri Ofisleri Tıp Elektronikliği Lab. A-B-C Havalandırma Lab.</p> <p>1. KAT : EHMB Öğretim Üyeleri Ofisleri Elektronik Lab. A ve B</p> <p>2. KAT : EHMB Öğretim Üyeleri Ofisleri Sinyal İşleme Lab. Haberleşme Lab. B Çoğul Ortam Sinyal İşleme ve Örüntü Lab. 3. KAT : EHMB Öğretim Üyeleri Ofisleri BM Öğretim Üyeleri Ofisleri İTÜ Radyo BM Öğrenci Bilgisayar Odası VLSI Lab.</p> <p>B-4 BLOK</p> <p>ZEMİN KAT : EMB Öğretim Üyeleri Ofisleri Güç Kontrol Lab.</p> <p>1. KAT : Mikroislemci ve Lojik Lab. Kontrol Lab. IEEE Öğrenci Klubü 4102-4104 nolu Derslikler</p> <p>2. KAT : EMB Öğretim Üyeleri Ofisleri Proses Kontrol Lab. Robotik Lab. Ölçme ve Enstrümantasyon Lab. BM Öğretim Üyeleri Ofisleri Bilgisayar Lab.</p> <p>B.5 BLOK</p> <p>ZEMİN KAT : Kantin - Öğrenci Sosyal Merkezi 5006 nolu Derslik End. Otomasyon Lab.</p> <p>1. KAT : 5101-5107 arası Derslikler</p> <p>2. KAT : 5201-5207 arası Derslikler</p> <p>3. KAT : 5301-5307 arası Derslikler</p>	<p>B-6 BLOK</p> <p>ZEMİN KAT : Yüksek Gerilim A-B Alt giriş Elektrik Tesisleri Lab. 1</p> <p>1. KAT : EBM Öğretim Üyeleri Ofisleri Yüksek Gerilim A-B Üst Giriş Elektrik Tesisleri Lab. 2</p> <p>2. KAT : Fotometrik Ölçme Lab. Elektrikte Nükleer Güç Lab. A.B. Aydınlatma ve İç Tesisat Lab. Kütüphane ve Okuma Salonu EMB Öğretim Üyeleri Dinlenme Salonu</p> <p>3. KAT : EMB Öğretim Üyeleri Ofisleri Öğrenci Bilgisayar Odası Resim Dersliği EMB Toplantı Odası</p> <p>B-7 BLOK</p> <p>ZEMİN KAT : Elektrik Makinaları Alt Giriş Elektrik Enerji Sistemleri Lab.</p> <p>1. KAT : Elektrik Makinaları Laboratuvarı</p> <p>2. KAT : EMB Öğretim Üyeleri Ofisleri Elektrik Makinaları Güç Elektronikliği Lab. EMB Öğrenci Bilgisayar Odası EMB Yüksek Lisans Bilgisayar Odası EMB Öğretim Üyeleri Ofisleri</p> <p>M2 MAFSAL</p> <p>ZEMİN KAT : Güvenlik</p> <p>M4 MAFSAL</p> <p>ZEMİN KAT : Acil Çıkış</p> <p>1. KAT : Fotokopi Merkezi</p> <p>M5 MAFSAL</p> <p>1. KAT : BM Öğretim Üyeleri Ofisleri</p> <p>2. KAT : EMB Öğretim Üyeleri Ofisleri</p> <p>3. KAT : BM Öğretim Üyeleri Ofisleri</p> <p>M6 MAFSAL</p> <p>ZEMİN KAT : Acil Çıkış</p> <p>1. KAT : Elektrik Mühendisliği Klubü</p> <p>3. KAT : EMB Bölüm Sekreterliği EMB Bölüm Başkanlığı Odası</p> <p>M7 MAFSAL</p> <p>ZEMİN KAT : Acil Çıkış</p> <p>1-2-3. KAT : EHMB Öğretim Üyeleri Ofisleri</p>
---	--

3.2. Acil Durumlar: Tespitler- Önlemler ve Müdahale Süreçleri

Acil Durum anında ve hemen sonrasında yapılacaklar, hızlı ve doğru müdahale tekniği ile hareket edilmesini gerektirmektedir. Bu nedenle acil durumlarda, nasıl düşünmeli ve hareket etmeliyiz, ortamda neleri kontrol etmeliyiz, doğru müdahale için hangi bilgilere sahip olmalıyız gibi konular, kısa, öz ve pratik uygulanacak şekilde maddeler halinde anlatılmıştır. Her durumda ne yapılması gerektiğinin önceden bilinmesi, kafa karışıklığı yaratan panik halinin ve kontrolsüz davranışların önlenmesinde son derece önemlidir.

3.2.2 Laboratuvarlarda dikkat edilecek kurallar:

İTÜ

ELEKTRİK ELEKTONİK FAKÜLTESİ

LABORATUVAR GENEL GÜVENLİK KURALLARI

1. LABARATUVARLARIN CİDDİ ÇALIŞMA YAPILAN BİR YER OLDUĞU HIÇ BİRZAMAN AKILDAN ÇIKARILMAMALIDIR.
2. LABARATUVARLARDA ÇALIŞILDIĞI SÜRECE GEREKLİ KORUYUCU EKİPMAN (GÖZLÜK, MASKE, BARET GİBİ) MUTLAKA KULLANILMALIDIR.
3. DAİMA KAPALI AYAKKABI VE ÖNLÜK GİYİLMELİDİR.
4. TEHLİKE ANINDA MUTLAKA HIÇBİRŞEY YAPMADAN SORUMLUYA HABER VERİLMELİDİR.
5. LABARATUVARLARDA YEMEK/İÇMEK KESİNLİKLE YASAKTIR.
6. CİLDE VEYA GÖZE KİMYASAL MADDE SIÇRAMASI HALİNDE BOL SU İLE YIKANMALI VE LABARATUVAR SORUMLUSUNA HABER VERİLMELİDİR.
7. ASLA KİMYASALLARIN TADINA BAKILMALIDIR.
8. ZEHİRLİ BUHARLARI VE GAZLARI SOLUMAKTAN KAÇINILMALI VE BUTÜR MADDELERİLE ÇALIŞIRKEN ÇEKER OCAK KULLANILMALIDIR.
9. HIÇBİR ZAMAN İÇİNDE KİMYASAL BULUNAN KAP KOKLANMAMALIDIR.
10. LABARATUVARLARA KULLANILAN MALZEMELER HIÇBİR ZAMAN LABARATUVAR DIŞINA ÇIKARILMAMALIDIR.
11. ÇALIŞMA ESNASINDA UZUN İSE SAÇLAR MUTLAKA TOPLANMALIDIR.
12. AĞIZLA SIVI ÇEKİLMEMELİDİR, MUTLAKA PUAR KULLANILMALIDIR.
13. DENEY DÜZENEĞİ KURULURKEN ELEKTRİK, SU VE GAZ TESİSATLARININ DURUMUNA DİKKAT EDİLMELİDİR.
14. GİYSİLERİNİZİN ALEV ALMASI DURUMUNDA ASLA KOŞULMAMALI; YERDE YUVARLANARAK SÖNDÜRMEYE ÇALIŞIRKEN YARDIM İSTENMELİDİR.
15. LABARATUVARLARDA KULLANILAN TÜM KİMYASALLAR ETİKETLİ OLMALIDIR.
16. KİMYASAL ATIKLAR DAİMA ÖZEL ATIK KAPLARINA KONMALIDIR.
17. KIRILAN CAMLAR DERHAL SÜPÜRÜLÜP "KIRIK CAM KUTUSU"NA ATILMALIDIR.
18. CİHAZLARDA ARIZA OLMASI DURUMUNDA HEMEN LABARATUVAR SORUMLUSUNA HABER VERİLMELİDİR.
19. İŞ SAATLERİ DIŞINDA LABARATUVARLARDA TEK BAŞINA ÇALIŞMAK YASAKTIR.

3.3. Acil Durum Müdahale Süreçleri

3.3.1. Yangın ve Patlama

Müdahale edilebilecek boyutta ise

1. Uygun söndürme tüpü ile ilk müdahale yapılmalı
 - ❖ Varsa rüzgâr / hava akımı, arkadan esecek şekilde müdahale pozisyonu alınmalı
 - ❖ Yangının çıkış noktasına, dip kısmına püskürtme yapılmalı
 - ❖ Damlayan-sızan sıvı yanıyorsa damlama – sızma noktasına püskürtme yapılmalı
 - ❖ Gaz kaynağı kapatılmadan bir gazın neden olduğu alev söndürülmemelidir
 - ❖ Etkili bir söndürme için yangına aynı anda farklı yönlerden püskürtme yapılmalı
2. varsa, Dökülen kimyasal etkisiz hale getirilmeli (kimyasal üzerine zeolit, kil, kum dökülmeli ya da ortamdan hemen uzaklaşmayı gerektirecek durum yoksa kimyasal emici pedlerle dökülen kimyasal toplanmalı)
3. Yangın tetikleyiciler engellenmeli (elektrik, gaz, havalandırma kapatılmalı, yanıcı maddeler uzaklaştırılmalı)
4. Koridorda seslenilmeli ve yardım istenmeli
5. Güvenliğe veya yönetime haber verilmeli
6. Yangın ekibi olaya yönlendirilmeli
7. Yaralı varsa, ilkyardım uygulanmalı, Acil Ambulans 112 aranmalı (ilkyardım ortam güvenli ise yerinde, değilse yaralı güvenli bir yere taşınarak yapılmalı)

Yangın kontrol altına alınamıyorsa

8. Pencere, kapılar kilitlenmeden kapatılmalı ve ortam terkedilmeli (yangını havasız bırakarak söndürmek ve yayılmasını geciktirmek için)
9. Alarm düğmesine basılmalı, Acil İtfaiye 112 aranmalı
10. Kurtarılması gereken önemli evraklar, eşyalar güvenli bir yere taşınmalı
11. Elektrik kesilmeli, jeneratör devre dışı bırakılmalı (blok bazında veya bina bütününde)
12. Tahliye uygulanmalı (blok bazında veya bina bütününde)
13. Patlama /Çökme olduysa kurtarma ekibi devreye girmeli, Acil AFAD 112 aranmalı

Yangın ortamında kaçarken,

- ❖ Yoğun duman ve sıcak varsa etkilenmemek için diz üzerinde ilerlenmeli
- ❖ Ortam terk edilemiyorsa, kapı kenar boşlukları, ıslak bez / koli bandı ile kapatılarak duman girişi engellenmeli
- ❖ Dışarı çıkılamıyorsa yangın yönü tersine en uzak noktaya gidilmeli ve yardım istenmeli
- ❖ Kesinlikle asansörler kullanılmamalı
- ❖ Kapı altı ve kenarlarından duman çıkıyorsa ve kapı yüzeyi sıcaksa (elin ters yüzü ile kontrol edilmeli) bu kapı açılmamalı (yangının olduğu kapalı oda kapısını açmak, yangının hava ile ani teması sonucu patlamaya neden olur)

Giysiler alev aldıysa

- ❖ Kesinlikle koşulmamalı (havadaki oksijen daha hızlı etki eder, alevi arttırır)
- ❖ Mümkünse yanan giysi çıkarılmalı
- ❖ Durup yere yatarak yuvarlanılmalı, ateş sönene kadar (ayakta durmak alevleri hızlı yükseltir)

Söndürme Yöntemleri

Soğutma; maddenin ısınısını düşürerek sıcaklığını, tutuşma derecesinin altına düşürme yöntemidir. Soğutma etkisi, su veya kimyasal püskürtme ya da yanıcı maddeyi dağıtma (Akaryakıt yangınında uygun değil, yangın büyür.) şeklinde olabilir.

Havayı kesme (yangını boğma); katı yanıcıları kum, toprak, halı ile, kimyasal yanıcıları köpük, azot ile veya her ikisini yangın battaniyesi ile kapatmak oksijenle temasını kesme yöntemidir. Hava %21 oranında oksijen içerir, kapalı ortamda bu oranı %16'nın altına düşürmek yangını söndürmek için yeterlidir. Bu nedenle bu yöntem de son derece etkilidir.

Reaksiyon sönümlenme; ısı ve alev üreten reaksiyonları durdurma yöntemidir. Kimyasal toz ve halokarbon gibi söndürücüler bu şekilde yangını söndürür. Kimyasal yangınlarda bu yöntemle birlikte, dökülen kimyasalın üzerine kimyasal reaksiyon sönümleyici madde (zeolit, kum, kil ...) uygulanması, söndürmenin etkinliğini arttıran bir yaklaşımdır. Bu uygulama hem yanıcılığı azaltır hem de zehirli gaz çıkışını engeller.

Yangın kaynağını ortadan kaldırma; dökülen- dağılan maddeyi toplama ve yanıcı maddeleri yangın ortamından uzaklaştırma yöntemidir.

YANLIŞ	DOĞRU
	
Rüzgara karşı dumak.	Rüzgan, istikametine göre arkana al.
	
Yanan yere üstten ve arkadan müdahale etmek.	Önden tarayarak, yangının çıkış noktası, yani dip kısmına müdahale et.
	
Yukarıdan damlayan yanıcı ve parlayıcı maddelere, aşağıdan müdahale etmek.	Damlama veya sızıntı noktasından, yani yukarıdan müdahale et.
	
Yangın anında söndürme cihazlarını boşaltıp peşpeşe kullanmak	Mevcut yangın söndürme cihazlarını aynı anda değişik yönlerden kullan.
	
Yangın mahallini terketmek.	Yangının tamamen söndüğüne emin olmadan yangın mahallini terketme.
	
Kullanılmış yangın söndürme cihazlarını, kullanılmamışlarla biraraya koyup karıştırmak veya kullanılmamış gibi yerine asmak.	Kullanılmış yangın söndürme cihazlarını diğerlerinden ayırarak dolum ve bakurunu sağlamak.

Söndürücü Maddeler ve Kullanıldıkları Yangın Türü;

Su: Katı madde (odun, kömür, kâğıt, tekstil) yangınlarında etkilidir. Ancak diğer söndürücülere göre etkili olabilmesi için daha fazla miktarda kullanılması gerekir. Su iletken olduğundan elektrik yangınlarında ve su ile tepkime veren kimyasal yangınlarda kullanımı uygun değildir. Suyun hem iletkenliğini azaltmak hem de daha az miktarda etkili olmasını sağlamak için, zararlı olmayan katkıların eklendiği, katkılu sulu söndürücüler de tercih edilmektedir.

Kum: Katı / sıvı madde yangınlarında yangını boğma, kimyasal reaksiyonu sönmüleme etkisi gösterir.

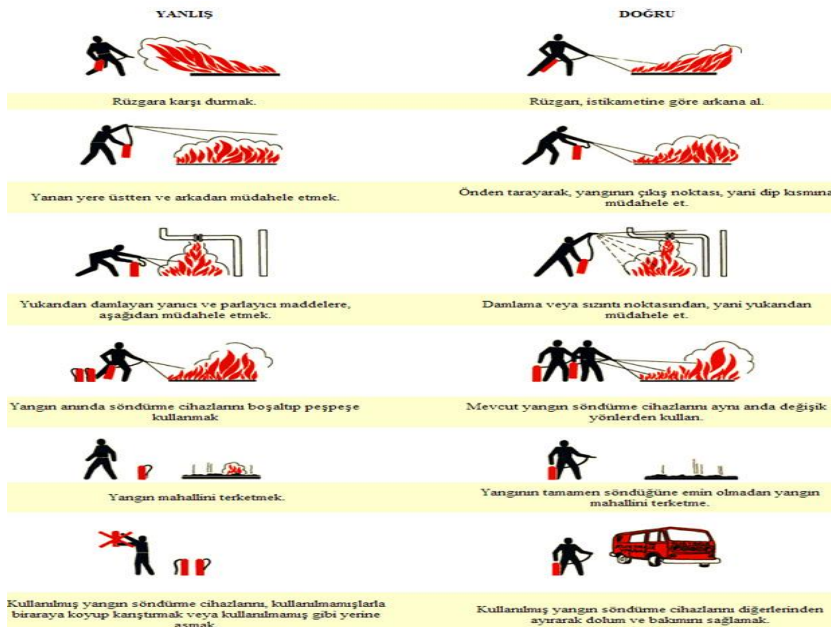
Karbondioksit (CO2): Basınçlı karbondioksit gazı, sıvı ve gaz madde yangınları (petrol, benzin, boya, çözücü, hidrojen, hava gazı...) ile özellikle elektrik yangınlarında etkilidir. Yağ yangınları için uygun değildir, söndürücüden çıkan güçlü püskürtme yanan yağın etrafa dağılmasına neden olur. Karbondioksit söndürücüler tortu bırakmaz, elektrikli cihazlara zarar vermez, elektrik tesisatında kısa devreye yol açmaz, ancak hava akımının olduğu yerde etkisi azdır. Bu söndürücüler, püskürtme esnasında el ve parmakların donmasına sebep olabileceğinden dikkatli kullanılmalıdır.

Kimyasal Toz (ABC değerli): Katı, sıvı, gaz ve hafif metal (magnezyum, sodyum...) yangınları ile elektrik yangınlarında etkilidir. Söndürme kapasitesi yüksektir, ancak soğutma etkisi olmadığı için yangının tekrar tutuşması ihtimaline karşı yanan malzeme kontrol altında tutulmalıdır. Söndürme sonrası toz maddenin ortamdaki temizlenmesi oldukça güçtür, bu nedenle eşyalara özellikle bilgisayarlara hasar verebilir. Ayrıca kullanımı sırasında tozu solumamak gerekir, bundan dolayı küçük kapalı alanlarda kullanımı sakıncalıdır.

Köpük: Katı, sıvı, gaz ve elektrik yangınlarında, sulu ince bir tabaka oluşturarak yanıcının havayla temasını keser (yangını boğma) ve gözenek içlerine girip bünyesindeki suyu buharlaştırarak soğutma etkisi yapar. Ancak köpüğün oluşturduğu sıvı, elektrikli cihazlarda hasara neden olabilir.

Islak Kimyasal: Soğutucu köpük özelliği ile yanan yağda, düşük performansla katı yangınında kullanılır.

Yangın Battaniyesi: Yanan malzeme üzerine örtülerek havayı kesme yöntemi ile etki eder.

Yangın Türleri	Katı Yangını	Sıvı Yangını	Gaz Yangını	Metal Yangını	Elektrik Yangını	Yağ Yangını
Söndürücüler ve Renk Kodları	A	B	C	D	E	F
Su 	✓					
Kimyasal Toz (ABC) 	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kimyasal Toz (D)				✓		
Islak Kimyasal 	✓					✓
Köpük 	✓	✓				
Karbondioksit 		✓	✓		✓	

Yangın Söndürücülerin Kullanımı

Yangın söndürücü tüpler tek kullanımlıktır. Az sıkılıp bırakıldığında tekrar çalışmaz.

Bu nedenle yangının söndüğünden emin olana kadar sıkılmalıdır.

Yangın ortamında karbon monoksit oluşur. Solunum yolu ile vücuda giren bu gaz, renksiz, kokusuz olup tahriş edici olmadığından fark edilmez. Kanda hemoglobinle birleşerek karboksi hemoglobin oluşturur, bu birleşim kanda % 20'yi geçtiğinde zamanla şiddetlenen baş ağrısı, ardından bulantı-kusma, daha sonra koordinasyon bozukluğu, bilinç bulanıklığı meydana getirir ve sonunda ölüm ile sonuçlanabilir.

Yangın ve Patlama Oluşturabilecek Durumlar

- ❖ Uzatma kablosu kullanımı ve bu kabloya birden fazla cihazın bağlanması
- ❖ Kullanılan cihazın, akım gücüne uygun prizlere bağlanmaması
- ❖ Cihazın akım gücüne uygun olmayan kablo kullanımı
- ❖ Elektrik sigortasına fazla yükleme yapılması, topraklama olmaması
- ❖ Yanmış / aşırı kıvrılmış kablo kullanımı, yanmış / yerinden çıkmış priz kullanılması
- ❖ Elektrikli cihazların aşırı ısınmış / tozlu ortamda uzun süre kullanımı
- ❖ Çok sayıda cihaz (bilgisayar lab. gibi) ve yoğun kablo bulunan (teknik oda) alanlardaki aşırı ısınmanın havalandırma – soğutma ile ya da statik elektriğin yalıtkan malzemelerle dengelenememesi
- ❖ Şimşekli havalarda fişlerin prizden çekilmemesi
- ❖ Mesai bitiminde cihazların kapalı konuma getirilmemesi, tehlike yaratacak cihazların (şarj, elektrikli soba) fişlerinin çekilmemesi
- ❖ Kolay yanabilen maddelerin, kıvılcım kaynakları (elektrik kontağı, oksijen-spiral ile kesim işlemi) yakınında bulundurulması
- ❖ Tehlikeli kimyasalların kullanım, depolama ve atma kurallarına uymamak

3.2.3 Solunum Yoluyla Zehirlenme

- ❖ Rahatsızlanan kişi bulunduğu kimyasal ortamdan uzaklaştırılmalı

- ❖ Temiz hava alması sağlanmalı
- ❖ Rahat nefes alması sağlanmalı, gerekiyorsa suni teneffüs yapılmalı

Kimyasallarla ilgili müdahaleyi yapacak kişi koruyucu donanım ile kendini güvene almalıdır.

3.3.2 Gıda Zehirlenmesi

Belirtileri: kusma, karın ağrısı, ishal

Etki süresi: en erken 30 dk.- 60 dk. arasında en geç 12 saat – 48 saat içinde ortaya çıkar

İyileşme süresi: 1-3 gün, bazı durumlarda (kişi hassasiyeti) 1 hafta

- ❖ Zehirlenme bireysel ve hafif ise kişi, en yakın sağlık kuruluşuna yönlendirilir
- ❖ Zehirlenme nedeni sorgulanmalı, kişinin ne yediği ne içtiği, ilaç kullanıp kullanmadığı, kronik / yakın zamanlı hastalığı olup olmadığı öğrenilmeli
- ❖ Rahatsızlanan kişi ile ilgili bu bilgiler ve yakın çevresinden alınan bilgi sağlık görevlisine verilir
- ❖ Toplu gıda zehirlenmesi durumunda olay yönetime haber verilmeli ve Acil Ambulans 112 aranmalı, kişilerin sevk edildiği hastane ile iletişime geçilip bilgi verilmeli
- ❖ Zehirlenme kaynağı; yemek yenilen yer, ne yenildiği araştırılmalı (bu bilgi hastaneye iletilmeli)
- ❖ Sorun nereden kaynaklanmışsa yemek yenilen yerin sorumlusuna haber verilmeli
- ❖ Hastanedeki kişilerin durumu takip edilmeli
- ❖ Bazı kişilerde belirtilerin daha geç çıkacağı düşünülerek web duyurusu veya elektronik posta ile tüm çalışanlar durumdan haberdar edilmeli
- ❖ Gıda Zehirlenme tanısı kesinleştiği anda sağlık kuruluşundan buna ilişkin rapor alınmalı
- ❖ Numune analizi ve denetim yapılması istenmeli (Rektörlükten)

3.3.3 Bina Tahliyesi

- ❖ Bina genelinde acil duyuru yapılmalı,
- ❖ Bölümler telefonla, derslik / laboratuvar alanları bazı çalışanlar yönlendirilerek haberdar edilmeli
- ❖ Bu konuda güvenlik, teknik personel, dekanlık çalışanları görevlendirilebilir
- ❖ Tüm öğrenci ve çalışanlar acil toplanma alanına yönlendirilmeli
- ❖ Tahliye yolları ve acil çıkış kapıları ve alternatifleri tüm fakülte çalışanları tarafından bilinmeli
- ❖ Acil çıkış yön uyarıları takip edilmeli
- ❖ Tahliye yolları ve acil çıkış kapıları tıkalı, kilitli olmamalı
- ❖ Tahliyede kontrol ve düzen önceliklidir, hız sonra gelir

- ❖ Tahliye sırasında konuşma, koşma ve itişme olmamalı
- ❖ Tahliye edilen kişilerin durmalarına, geri dönüp eşyalarını almalarına izin verilmemeli
- ❖ Tahliye sonrası binanın ulaşılması uzak noktalarında olaydan haberdar olmayan, baygın / yaralı olup olmadığı kontrol edilmeli
- ❖ Dışardan gelecek müdahale ekiplerinin (örneğin İtfaiye) giriş yapacağı kapı önünde kalabalığın birikmesine izin verilmemeli
- ❖ Acil toplanma alanlarında, binada olup çıkış yapmadığı tespit edilen kişiler belirlenmeli
- ❖ Güvenlik sağlanıp giriş izni verilmeden kimse binaya girmemeli

3.3.4 Elektrik Çarpması

- ❖ Mümkünse sigortadan elektrik kesilmeli, fiş çekilmeli
- ❖ Sigorta kutusunda elektriksel alan fark edilirse, plastik tabanlı ayakkabı giymiş biri, iletken olmayan bir nesne ile kutuya müdahale etmeli
- ❖ Bu işlemler anında yapılamıyorsa, elektrik akımına kapılan kişi, iletken olmayan ahşap /plastik bir nesne, kâğıt tomarı ya da deri kemer ile akımdan kurtarılmalı
- ❖ Müdahaleyi yapan plastik eldiven takmış veya plastik tabanlı ayakkabı giymiş olmalı ya da ahşap pano, telefon rehberi, paspas gibi iletken olmayan bir nesne üzerine basmalı
- ❖ Akıma kapılan kişiye dokunacak kişi plastik eldiven takmış veya plastik tabanlı ayakkabı giymiş olmalı
- ❖ Akımdan kurtarılan kişi iletken olmayan kuru giysi, kâğıt demeti veya ahşap zemin üzerine yatırılmalı
- ❖ Akıma maruz kalan kişi duvara, eşyalara ve kendisine yardım etmeye çalışan kişilere dokunmamalı
- ❖ Akıma maruz kalan kişinin nabızı ve nefes alışığı kontrol edilmeli, gerekiyorsa ilkyardım uygulanmalı, şuur kaybı varsa kişi yan döndürülmeli
- ❖ Gerekiyorsa Acil 112 aranmalı
- ❖ Yüksek voltaj nedeniyle olan kazalarda mutlaka elektrik kesilmeli, kaza yerinde 18-20 m.lik güvenlik mesafesi oluşturulmalı, kimse yaklaştırılmamalı, Acil Elektrik 186 ve Acil İtfaiye 110'dan yardım alınmalı
- ❖ Olayla ilgili olarak yönetime bilgi verilmeli

3.3.5 İş Kazası

- ❖ Kaza ortamının güvenliği sağlanmalı, çalışan cihazın fişi çekilmeli, yapılan iş durdurulmalı
- ❖ Ortam güvenli ise yaralı olduğu yerde bırakılmalı, hareket ettirilmemeli
- ❖ Ortam güvenli değilse yaralı dikkatlice güvenli bir yere taşınmalı

- ❖ Gerekirse ilkyardım uygulanmalı ve Acil Ambulans 112 aranmalı, yönetime haber verilmeli

İlkyardım kurallarını bilmeyen / eğitim almamış kişiler, yaralıya müdahale etmemelidir. Yaralanmalarda;

- ❖ Yaraya dokunmadan önce eller su-sabun ile yıkanmalı, alkolle ovulmalıdır.
- ❖ Kanama azsa bir süre kanın akmasına izin verilir, sonra yara kapatılır. Kanama fazla ise, kanamayı durdurmak için doğrudan yaranın üzerine bastırılır.
- ❖ Kirli yaraların bol su ile yıkanması, yaranın temizlenmesi için uygun bir müdahaledir.
- ❖ Yaraya bulaşmış küçük boyutlu cisimler (cam – taş parçaları) gazlı bez yardımı ile yaradan uzaklaştırılmalı, ancak yaraya saplanmış büyük boyutlu cisimler çıkarılmaya çalışılmamalıdır (bu durumda cisim kanamayı önleyici tıpa işlevi görür).
- ❖ Yara üzerine herhangi bir ilaç veya pomad sürülmemelidir. Yaralarda;
 - a. Pamuk, kâğıt mendil, peçete gibi malzemeler (kolay dağılıp lif bırakır, enfeksiyon riski yaratır)
 - b. Alkol, iyot gibi dezenfektanlar (yarayı yakarlar)
 - c. Antibiyotikli kremler (yaranın alerjisi varsa yara geç iyileşir)

Kullanılmamalıdır.

- ❖ Yara derinse ya da görüntüsü kötü ise pansuman bezi ile kapatılıp sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır.
- ❖ Yara uzun süre kapalı kalırsa, hava ile teması kesilirse, geç iyileşme olur. Yarada enfeksiyon olmaması ve yaranın daha hızlı iyileşmesi için pansumanlar 24/48 saatte bir yenilenmelidir.
- ❖ Önemli kanamalarda Acil Ambulans 112 aranmalı ve hastanın endişelenmemesine, rahatlamasına yardımcı olunmalıdır. Yaranın üzerine temiz bezle basınç uygulanmalıdır. Bu yeterli olmuyorsa yaralı kısım kalp hizası üzerinde tutulmalıdır. Kanama şiddetli ise yaranın bacakları 30 cm. yukarı kaldırılmalı ve üzeri kalın örtü ile örtülmelidir.

9. Yanık müdahalesinde;

- ❖ Yanan giysiler çıkarılmalı, giysi cilde yapışmış ise çıkarmak için zorlanmamalı
- ❖ Yanan bölge en az 5 dk. soğuk suya daldırılmalı, yanık kremi sürülebilir (1. derece yanık)
- ❖ Ciltte kızarma, kavrulma, su toplama görüntüsü varsa Acil 112 aranmalı (2.- 3. derece yanık)

10. Kazada uzuv kopma durumu varsa, Acil 112’i aranmalı ve durum aynen iletilmelidir. Uzun koptuğu bölüm sotanik (%0,9 NaCl) emdirilmiş tampon ile kapatılır. Kopan uzuv steril bir torba veya temiz bir havlu içerisine konup içi buz dolu torbaya yerleştirilmelidir. Buzun direkt olarak kopan uzva temas etmemesi sağlanmalıdır.

İşyerinde yaralanma olması durumunda

- ❖ Yaralı sağlık kuruluşuna ulaştırılır
- ❖ Yasal hak kullanımı gerektiren durumda sağlık raporu alınır
- ❖ İSGB'ye bildirilir ve olay raporu hazırlanır
- ❖ Şahitlerin yazılı ifadeleri, ortam fotoğrafları-krokisi hazırlanır, tespitler – araştırmalar yapılır
- ❖ Kurum çalışanı ise yaralanma durumu 3 iş günü içerisinde SGK'ya bildirilir

İşyerinde ölüm olması durumunda

- ❖ Sağlık çalışanı ölümü onaylar
- ❖ Resmi ölüm raporu alınması için adli makamlara durum bildirilir
- ❖ Savcılık inceleme yaptırana kadar ölümün gerçekleştiği ortamda, çalışanlar açısından tehlike yaratmıyor ise hiçbir eşya, malzeme yerinden hareket ettirilmez, ortam düzeni bozulmaz
- ❖ Olay mahalli şeritle çevrilip kimse yaklaştırmaz
- ❖ Şahitlerin yazılı ifadeleri, ortam fotoğrafları-krokisi, kamera kayıtları hazırlanır
- ❖ Adli tıp raporu alınır
- ❖ Adli tıp raporu doğrultusunda Savcılıktan ölüm raporu alınır
- ❖ İSGB'ye bildirilir ve olay raporu hazırlanır
- ❖ Kurum çalışanı ise ölüm durumu 3 iş günü içerisinde SGK'ya bildirilir

3.3.6 Deprem

- ❖ Deprem anında kapalı alanda, sarsıntı geçene kadar hacimli, sağlam bir nesnenin yanında / altında **ÇÖK, KAPAN, TUTUN** pozisyonu alınmalı
- ❖ Yıkılma – parça sıçrama ihtimali olan bina dış duvarlarından, pencerelerden, havalandırma ünitesi, aydınlatma armatürü gibi tavan ekipmanlarından uzak durulmalı
- ❖ Gaz kaçaqları ihtimali düşünülerek kibrit, çakmak yakılmamalı, elektrik düğmelerine dokunulmamalı
- ❖ Enkaz altında kibrit, çakmak yakılmamalı, toz kaldıracağı için hareket edilmemeli, ağız-burun mendil / kıyafetle kapatılmalı, borulara, eşyalara, duvarlara vurarak, ısılık çalarak yer bildirilmeye çalışılmalı, bağırarak tehlikeli boyutlarda toz yutmaya neden olacağı için son çare olarak tercih edilmeli
- ❖ Deprem anında çıkması durumunda **yangına ilk müdahale** yapılmalı (Yangın Durumu Planı)
- ❖ Laboratuvarda iseniz **tesisat (elektrik, gaz, su) vanaları kapatılmalı**, çalışan cihazları durdurmak için panodan elektrik kesilmeli, tehlikeli maddeler güven altına alınmalı, dökülen kimyasal varsa üzerine kimyasal sönmüleyici uygulanmalı
- ❖ Sarsıntı sırasında merdiven veya asansör kullanılmamalı

- ❖ Sarsıntı sonrası **kurtarma** çalışması, toplanma alanlarına **tahliye** ve gerekli **ilkyardımlar** yapılmalı
- ❖ Tahliyeden sorumlu kişiler acil deprem çantalarını (radyo, telsiz, tıbbi malzeme) toplanma alanına taşınmalı
- ❖ Açık alanda, devrilme, parça düşme, tehlike ihtimali olan elektrik direklerinden, ağaçlardan, bina dış duvar diplerinden, enerji hatlarından, kopan hatlardan uzak durulmalı
- ❖ Deprem sonrası hasar ve **durum tespitleri** yapılmalı, hızla giderilmesi gereken **onarımlar yapılmalı**, il/ilçe afet ve acil durum merkezleri (**AFAD**) ile **iletişimde olunmalı**, bilgi alışverişi sağlanmalı, insanlar sakinleştirilmeli ve düzenli olarak son durum hakkında bilgilendirilmeli,
- ❖ Radyodan güncel bilgiler takip edilmeli, acil durumları bildirmek dışında telefonlar kullanılmamalı,

Deprem Öncesi Önlemler

- Binanın güvenli / güvensiz alanları belirlenmeli, deprem esnasında bu noktalara sığınmalı
- Acil durum ekipmanları ve çantası (pilli radyo, el feneri, telsiz, ilkyardım malzemeleri...) hazırlanmalı, kontrolleri, bakımları yapılmalı
- Afet sonrası ilk 3 gün hiçbir yardımın gelmeyeceği bilinerek hazırlık yapılmalı
- Haberleşme ağı ve araçları planlanmalı, yiyecek, su ihtiyaçları düşünülmeli
- Devrilme riski olan büyük boyutlu eşyalar (dolap, raf) duvara sabitlenmeli
- Düşme riski olan ağır eşyalar üst raflar yerine alt raflara yerleştirilmeli
- Tavana sabitlenmiş düşme riski olan cihazların bağlantıları sağlamlaştırılmalı veya konumları tehlike yaratmayacak şekilde ayarlanmalı
- Tüm çalışanlar deprem anında çalışma alanlarındaki tesisatları (su, elektrik, gaz) ve cihazları kontrol altına alma konusunda bilgilendirilmeli
- Tehlikeli kimyasalların, yanıcı-patlayıcı maddelerin depolama kurallarına uyulmalı
- Kimyasal şişelerinin düşmesini önlemek için önüne koruma seti çekilmiş raflar kullanılmalı
- Yüksek zeminlerde acil kaçış anında düşmeyi engellemek için mutlaka korkuluk yapılmış olmalı
- Binada kullanılan cam bölmelerin yarananma riskine karşı temperli olmasına dikkat edilmeli
- Binanın hiçbir noktasında depolar dahil düzensiz, yığın halinde depolama yapılmamalı

3.3.7 Radyasyon Tehlikesi

- Radyasyon kaynağı ile araya mesafe konulmalı, uzaklık arttıkça etki azalır
- Radyasyon kaynağı ile araya engel konulmalı, yoğun beton / kurşun malzeme radyasyonu geçirmez
- Radyasyon kaynağı yanında geçirilen süre kısa tutulmalı, etki süresi azalırsa zarar azalır

- Ortamı, giysiyi, gıdayı, cilt ve solunum yolunu radyoaktif maddelerden koruyacak tedbir alınmalı

Radyoaktif Madde Yayılmasıyla İlgili İhbar Alındığında;

- Kapalı mekanlarda kalınmalı, havalandırma sistemleri, kapı ve pencereler kapalı tutulmalı
- Hava girişi olabilecek kapı altı boşlukları, hava bacaları gibi noktalar, naylon örtü bantlanarak kapatılmalı
- Dışarıya çıkmak zorunlu ise el-yüz dahil vücut bölümleri açıkta bırakılmamalı, ağız-burun ıslak havlu, pamuklu kumaş veya mendil ile kapatılmalı
- Dışarıdan içeriye girildiğinde giysiler, ayakkabı çıkarılıp bir poşete konulmalı, açıkta kalmış vücut bölümü varsa bol su ile yıkanmalı
- Yiyecekler buzdolabı gibi kapalı dolaplarda saklanmalı, açıkta bırakılmış hiçbir şey yenilmemeli
- Sebze ve meyveler bol su ile yıkanmalı
- Açık su kaynakları, yağmur suları kullanılmamalı
- Radyo ve televizyondan sürekli güncel haberler takip edilmeli

3.3.8 Sel

Baraj yıkılması, aşırı yağış, ana su borusunun patlaması gibi olaylar büyük sel oluşturabilir. Bu durumda:

- 30 cm. sel suyu insanı, 60 cm. sel suyu arabayı şiddetli akış gücü ile sürükleyebilir, düşük su seviyesine aldanıp sel suyuna girilmemeli
- Sel suyu ortalıktaki her türlü kirli – mikrobik atıkları barındırabilir, sele batan eşyaların tekrar kullanılması sakıncalıdır
- Sel suyu kopan bir elektrik kablosu nedeniyle şiddetli elektrik akımı içerebilir
- Su basan noktada elektrik mutlaka devre dışı bırakılmalı, sigorta kapatılmalıdır
- Kum torbaları veya ağırlığı ve hacmi olan nesnelere set oluşturarak, büyüklüğüne de bağlı olarak sel suyu akış yönüne ve hızına müdahale edilebilir
- Araçla sel suyuna girmek
- Aracın çalışmaması-durması, kontrolden çıkması, sürüklenmesi
- Kapıların açılmaması, araç dışına çıkışı engellemesi riskleri nedeniyle tehlikelidir.
- Sel anında araç içinde bulunmaktan kaçınmalı, yüksek yerlere çıkılmalı

3.3.9 Toplu Eylem / Saldırı / İşgal

- ✓ Olaydan bütün çalışanlar haberdar edilmeli (çalışanın olay noktasından uzak durması için)
- ✓ Olay fakülte dışında ise güvenlik / idari amir / teknik personelden tüm kapıların kapatılması, kimsenin dışarı çıkarılmaması ve gerekiyorsa kontrollü giriş sağlanması istenmeli
- ✓ Rektörlük (3334 / 3333) veya İTÜ Güvenlik (6814) ile iletişimde olup güncel durum takip edilmeli
- ✓ Olay fakülte içinde ise, Rektörlük (3334 / 3333) / İTÜ Güvenlik (6814) bilgilendirilmeli

- ✓ Olayın durumuna ve büyüklüğüne bağlı olarak üniversite güvenliği yeterli değilse, Acil Polis 155 veya en yakın polis merkezi aranmalı
- ✓ Fakülte güvenlik çalışanı (1 kişi) ve fakülte dışından destek güvenlik olay noktasına yönlendirilmeli, çalışanlar / öğrenciler buradan uzak tutulmalı
- ✓ Olayın büyümesini engelleyecek tedbirler alınmalı veya bu şekilde müdahale edilmeli
- ✓ Olayı yaratan kişilerle karşı karşıya gelindiğinde kavga – tartışma yaratacak konuşmalar yerine, karşı tarafı sakinleştirici, ikna edici konuşmalar yapılmalı
- ✓ Gerekliyse tüm dersler / çalışmalar durdurulup bina tahliye edilmeli
- ✓ Tahliye mümkün değilse herkesin bulunduğu yerde kendini güven altına alması istenmeli; çalışanlar ofis kapılarını kilitleyip beklemeli, sakin olmalı, ortam güvenliği sağlanıp dışarı çıkma izni verildiğinde buldukları ortamı terk etmeli

3.3.10 Sabotaj - Bomba İhbarı / Şüpheli Kişi - Paket

- ❖ Sabotaj ihbarı alındığında yetkili mercilere başvurulmalı, güvenlik önlemi istenmelidir.
- ❖ Bomba ihbarını alan kişi fakülte yönetimine, güvenliğe, bina sorumlusuna haber vermelidir.
- ❖ Acil Polis 155 veya en yakın polis merkezi aranmalıdır
- ❖ Bomba ihbarları mutlaka kayıt altına alınmalı ve polis raporu düzenlenmelidir.
- ❖ Telefonla yapılan bomba ihbarı konuşması oldukça kısadır, ihbarı yapan kişi birkaç kelime ile bildirir ve bağlantıyı keser. İhbarı alan kişi, “özür dilerim, sizi anlayamadım”, “ne söylediniz?” gibi sözlerle görüşmeyi uzatmalıdır. Bu alarm vermek için zaman kazandırır. İhbarı alan kişi mümkün olduğunca karşısındakinden bilgi almalıdır. Bomba nerede? Ne zaman patlayacak? Niçin bombayı buraya yerleştirdiniz? Bomba neye benziyor? gibi sorular fayda sağlayabilir.
- ❖ İhbarı alan, arayanın cinsiyeti, yaklaşık yaşı, ses kalitesi, aksanı, alışılmamış konuşma tarzı, konuşmanın yapıldığı saat, geri plandaki müzik, motor, trafik sesleri gibi konulara dikkat etmelidir ve not almalıdır.
- ❖ Yazılı ihbar yapılmışsa, yazı polis soruşturması için saklanmalıdır.
- ❖ Şüpheli kişi fark edildiğinde yönetime veya güvenliğe haber verilmelidir.
- ❖ Şüpheli kişinin kılık kıyafeti, tipi, yüz şekli, dikkat çeken özellikleri not edilmeli, şüpheli hareketleri izlenmelidir. Ancak yakalama veya müdahale girişiminde bulunulmamalıdır.
- ❖ Sonradan istenebileceği düşünülerek güvenlik kamera kayıtları görüntüleri saklanmalıdır.
- ❖ Şüpheli paket / cisim tespit edildiğinde derhal güvenliğe haber verilmeli, kesinlikle dokunulmamalı, etrafında güvenlik çemberi oluşturulmalı, personelin yaklaşmasına müsaade edilmemelidir.

Şüpheli pakette dikkat çeken konular şunlar olabilir: hatalı unvan / ifade yazımı, adres eksikliği / çelişkisi, aşırı güvenlik tedbiri, yağ lekesi, koku.

3.4 Acil Bildirimler

Acil telefon numaralarına yapılan bildirimlerde dikkat edilmesi gereken konular:

- Arayan kişi mutlaka ad-soyadı vermeli. İsim vermeden yapılan bildirimler ciddiye alınmayabilir
- Nereden arandığı, tam adres verilmeli (üniversite adı, yerleşke ismi, fakülte adı, ilçe)
- Olayın ne olduğu ve detayları açıklanmalıdır:
- Yangın varsa şu detaylar belirtilmeli
- Ne tür bir yangın olduğu (Elektrik yangını, kimyasal yangın, yakıt, tüp patlaması)
- Yanan malzemenin ne olduğu,
- Yanan kimyasal ise özellikleri
- Sağlık konusu ise yaralanan kişinin durumu detaylı anlatılmalı;
- Besin zehirlenmesi şüphesi, ne tür belirtiler gösterdiği
- İş kazası yaralanması, kesik – aşırı kanama, uzuv kopması, elektrik çarpması, ölüm, yanık (yangın / kimyasal kaynaklı) durumu olduğu
- Sağlık sorunu nedeniyle fenalaşma, baygınlık, rahat nefes alamama durumları
- Toplu eylem / saldırı durumunda belirtilmesi gereken konular;
- Olayın bina içinde veya dışında olduğu
- Olayın içeriği (protesto, silahlı saldırı, işgal), varsa sloganları / söylemleri
- Olaya karışan grupların özellikleri
- Olaya karışanların sayıca çokluğu / az sayıda kişi veya kalabalık bir grup
- Çalışanlar ve öğrenciler güven altına alınabildi mi? Tahliye / Binaya girişi engelleme
- Arayan kişi telefon numarasını vermeli, gerektiğinde geri dönüş yapılabilmesi, anlaşılmayan konular varsa sorulabilmesi için.
- Gelen yardım ekibini kimin nerede karşılayacağı belirtilmelidir. Örneğin “.... isimli bina sorumlusu veya güvenlik görevlisi sizi Elektrik Fakültesinde karşılayacak ve olay yerine yönlendirecektir”
- Konunun ve adresin anlaşıldığını belirten cevap alınmadan telefon kapatılmamalıdır.

3.5 Olay Raporları

Acil durum yaratan her olay sonrası, mutlaka olayın detaylarını, nedenlerini, sonuçlarını, yapılan müdahaleyi ve varsa yapılması gerekenleri belirten bir ön rapor hazırlanmalı ve üniversite İSG birimine iletilmelidir. Rapor içeriği aşağıdaki konuları içermelidir:

- Olayın ne olduğu, içeriği ve olayın gerçekleştiği yer, tarih, zaman
- Yangın ise ne tür bir yangın olduğu, yanan malzeme
- Sağlık ise ne tür bir sorun olduğu (İş kazası, zehirlenme, kronik hastalık gb.)

-
- Eylem / saldırı / işgal ise detayları (Olaya karışan grupların özellikleri, eylemleri)
 - Hasar durumu (Bina tesisat ve ekipmanları bina taşıyıcı olan / olmayan bölümleri, kullanılan cihazlar)
 - Olay yerinde yapılan tespitler
 - Olayın nedenlerini sorgulama
 - Yapılması gereken onarımlar, düzenlemeler, önlemler
 - İşyerinde yaralı olması durumu ve yaralının durumu
 - Sağlık kuruluşundan alınan sağlık raporu
 - İş kazası ise şahitlerin yazılı ifadeleri, ortam fotoğrafları-krokisi
 - SGK'ya bildirim yazısı
 - İşyerinde ölüm olması durumu
 - Şahitlerin yazılı ifadeleri, ortam fotoğrafları-krokisi, kamera kayıtları
 - Raporu düzenleyen kişilerin ad-soyadı ve imzaları

Olay sonrasında, yapılması gerekenler (onarım, önlem, yeni düzenleme) yapıldıktan sonra, durum yazılı olarak İSG birimine bildirilmelidir.

4. KAYNAKLAR

1. Kamuda İş Sağlığı ve Güvenliği (6331 Sayılı İSG Kanununun Kamuda Uygulanması)

T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, sf. 7-8, sf. 58-62, Nisan 2017, Ankara.

2. İTÜ Gümüşsuyu Yerleşkesi Afet ve Acil Durum Eylem Planı Taslağı, İTÜ Afet Yönetim Koordinatörlüğü, Ocak 2013.

3. Acil Durum Planı, Kapadokya, Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi, Yavuz, Calp, 2015, İstanbul.

4. ISAF “ akıllı çözümler” Fuarı, 6. Uluslararası İş Sağlığı ve Güvenliği Fuarı, 21. Uluslararası Yangın, Acil durum ve Arama Kurtarma Fuarı, 14-17 Eylül 2017, İstanbul Fuar Merkezi.

- “Kişisel Koruyucu Donanım Konusunda Gelen Yeniliklerin Seçici, Kullanıcı, Tedarikçilere Yansımaları” semineri

- “360c İş Sağlığı Güvenliği” semineri, İstanbul Meslek Hastalıkları Hastanesi.

5. Meslek Hastalıkları, T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim Araştırma Merkezi, 2013, Ankara.

6. Çalışanların Yapay Optik Radyasyondan Korunmalarına İlişkin Düzenlemeler, İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanlık Tezi, T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Mehmet Çağrı Erdem, 2016, Ankara.

7. Kimyasalların Güvenli Depolanması, T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Merkezi Müdürlüğü, 2011, Ankara.

8. <https://isg.ku.edu.tr/sites/isg.ku.edu.tr/files/BirbirleriyleKarismamasiGerekenKimyasallar.pdf>

9. arsiv.mmo.org.tr/pdf/11238.pdf, Kimyasal Maddeler, Riskleri, Kullanımı, Taşınması, Depolanması ile ilgili Yapıtlarımlar ve Türkiye Uygulamaları

10. Tehlikeli Kimyasal Maddelerin İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetimi, Sinem Demir, Yüksek Lisans Tezi, Ocak 2010.

11. Kanun ve Yönetmelikler

20.06.2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

29.12.2012 tarihli ve 28512 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Hk. Yönetmelik

18.01.2013 tarihli ve 28532 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik

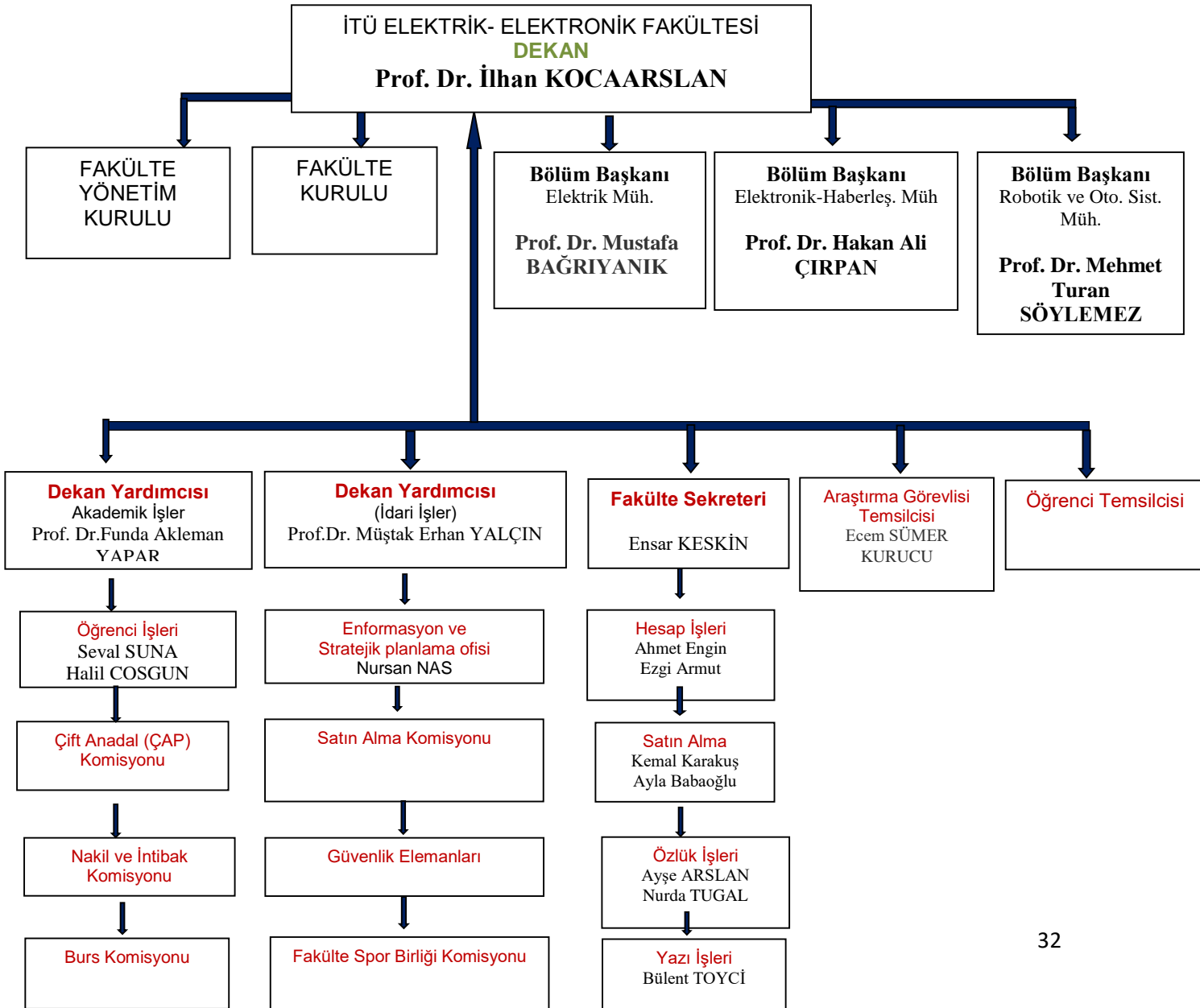
18.06.2013 ihli ve 28681 sayılı İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik

5.1 EEF Yönetim Şeması

AKADEMİK ÖRGÜT ŞEMASI

İDARİ ÖRGÜT ŞEMASI

ÖNEMLİ NOT: Aşağıdaki ekler ve şemalar acil durumlarda kullanılmak ve örnek olmak üzere İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ İş Yeri Sağlık ve Güvenlik Birimi Koordinatörlüğü tarafından hazırlanan ACİL DURUM PLANI bilgilendirme dokümanından alınmıştır.

5.2 Ekler / Formlar ve Akış Şemaları

EKLER

- ❖ Acil Durum Planı Formu
- ❖ Tatbikat Formu
- ❖ Acil Durum Tahliye Krokisi Örneği
- ❖ Olay Yeri Yönetimine Ait Bölgelerin Belirlenmesi
- ❖ Yangına Müdahale Akış Şeması
- ❖ Parlama / Patlama Müdahale Akış Şeması
- ❖ Tehlikeli Kimyasal Madde Yayılımı Müdahale Akış Şeması
- ❖ Cıva Yayılımı Müdahale Akış Şeması
- ❖ Biyolojik Ajanlar Müdahale Akış Şeması
- ❖ Gıda Zehirlenmesi Şüphesinde veya Halinde Müdahale Akış Şeması
- ❖ Sabotaj Müdahale Akış Şeması
- ❖ İş Kazası Müdahale Akış Şeması
- ❖ Su / Sel Baskını Müdahale Akış Şeması
- ❖ Yıldırım Müdahale Akış Şeması
- ❖ Deprem Müdahale Akış Şeması
- ❖ Afiş / Broşür Örnekleri

Acil Durum Planı Formu

7.1. Acil Durum Planı Formu

Hazırlayanın Adı Soyadı: Unvanı:	ACİL DURUM PLANI	Hazırlanma Tarihi: Geçerlilik Tarihi: Rev. No: Rev. Tarihi:
1. İŞYERİ BİLGİLERİ İŞYERİ ADI/UNVANI: ADRES: İLETİŞİM: İŞVERENİN ADI SOYADI/UNVANI: TEHLİKE SINIFI: ÇALIŞAN SAYISI:		
2. İŞYERİ İÇİN BELİRLENEN ACİL DURUMLAR ACİL DURUM 1: ACİL DURUM 2: ACİL DURUM 3:		
3. TOPLANMA YERİ (Bu bölümde, işyerinde toplanma yerini işaret eden kroki yer alacaktır)		
4. İŞYERİNİ DIŞARIDAN ETKİLEYEBİLECEK İŞYERLERİ (Bu bölümde, işyerinin acil durumlar açısından etkilenebileceği işyerleri hakkında, asgari olarak, işyerinin unvanı, faaliyet konusu ve ne tür bir etkiye neden olabileceğine ilişkin bilgiler yer alacaktır.)		
5. ÖNLEYİCİ VE SINIRLANDIRICI TEDBİRLER (Bu bölümde işyeri için belirlenen "her acil durum için" acil durumun olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirler yer alacaktır.)		
BELİRLENEN ACİL DURUM	ÖNLEYİCİ VE SINIRLANDIRICI TEDBİRLER	
Acil durum 1		
Acil durum 2		
Acil durum 3		
...		
6. MÜDAHALE YÖNTEMLERİ (Bu bölümde, işyeri için belirlenen "her acil durum" için müdahale yöntemleri belirlenecektir. Müdahale yöntemleri, akış şeması veya maddeler halinde sıralanan prosedürler şeklinde oluşturulabilir.)		
7. TAHLİYE PLANLARI (Bu bölümde, işyerinin "her bölümü" için hazırlanan tahliye planları yer alacaktır. Tahliye planlarında asgari olarak; - yangın söndürme amaçlı kullanılacaklar da dâhil olmak üzere acil durum ekipmanlarının bulunduğu yerler, - ilk yardım malzemelerinin bulunduğu yerler, - kaçış yolları, toplanma yerleri ve -bulunması halinde- uyarı sistemlerinin de yer aldığı kroki, - görevlendirilen destek elemanlarının ve varsa yedeklerinin adı, soyadı, unvanı, sorumluluk alanı ve iletişim bilgileri, - acil durumlarla ilgili ulusal ve yerel kurum ve kuruluşların acil durum irtibat numaraları - işyerlerine ait özel risk (kimyasal yayılım, patlama veya patlama tehlikesi ve benzeri) barındıran bölümler, - elektrik ve gaz akışının kesim noktaları ve vanaları. bulunmalıdır. Acil durum planı kapsamında hazırlanan tahliye planları, işyeri bina ve eklentilerinin giriş ve çıkışları ile katlarda, çalışanların görüş seviyesine uygun yükseklikte ve görünür bir şekilde asılır.)		
8. ACİL DURUM EKİPLERİ (İşyerleri, acil durumlara müdahale ve acil durumlarla mücadele için söndürme ekibi,		

kurtarma ekibi, koruma ekibi ve ilk yardım ekibi olmak üzere 4 ekip görevlendirmelidir. İşletmenin bulunduğu tehlike sınıfı ve çalışan sayısına göre ekiplerde görevlendireceği kişi sayıları farklılık gösterecektir. Görevlendirilecek çalışan sayıları ile ilgili açıklama tablosu aşağıda verilmiştir:

Söndürme, Kurtarma ve Koruma ekipleri için görevlendirilecek destek elemanı sayıları:

Tehlike Sınıfı	Çalışan Sayısı
Az tehlikeli	Her 50 çalışana kadar 1'er kişi
Tehlikeli	Her 40 çalışana kadar 1'er kişi
Çok tehlikeli	Her 30 çalışana kadar 1'er kişi

10'dan az çalışanı olan işyerlerinin söndürme, kurtarma ve koruma ekiplerinin tamamı için en az 1 destek elemanı görevlendirmeleri yeterlidir.

İlk yardım ekibinde belirlenecek destek elemanı sayısı için 29/7/ 2015 tarihli ve 29429 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İlk Yardım Yönetmeliği dikkate alınır.

SÖNDÜRME EKİBİ

Sıra No	Adı Soyadı	Sorumluluk Alanı*	Ekipteki Görevi	İş-Ev Tel	Cep Tel	İmza
1			Ekip Başkanı			
2			Ekip Personeli			
3			Ekip Personeli			
...						

KURTARMA EKİBİ

Sıra No	Adı Soyadı	Sorumluluk Alanı	Ekipteki Görevi	İş-Ev Tel	Cep Tel	İmza
1			Ekip Başkanı			
2			Ekip Personeli			
3			Ekip Personeli			
...						

KORUMA EKİBİ

Sıra No	Adı Soyadı	Sorumluluk Alanı	Ekipteki Görevi	İş-Ev Tel	Cep Tel	İmza
1			Ekip Başkanı ** (Koordinasyonla görevli)			
2			Ekip Personeli** (Koordinasyonla görevli)			
3			Ekip Personeli			
...						

İLK YARDIM EKİBİ						
Sıra No	Adı Soyadı	Sorumluluk Alanı	Ekipteki Görevi	İş-Ev Tel	Cep Tel	İmza
1			Ekip Başı			
2			Ekip Personeli			
3			Ekip Personeli			
...						

* Sorumluluk alanı; destek elemanının, acil durumlara ilişkin görevini gerçekleştireceği işyerinin ilgili birim veya bölümüdür.
 ** Acil durum ekiplerinin koordinasyonu için koruma ekibinden sorumlu veya sorumlular tabloda belirtilmelidir.

Acil Durum Planını Onaylayan (İşveren/İşveren Vekili)
 Adı Soyadı:
 İmza:

Acil Durum Tahliye Krokisi Örneği

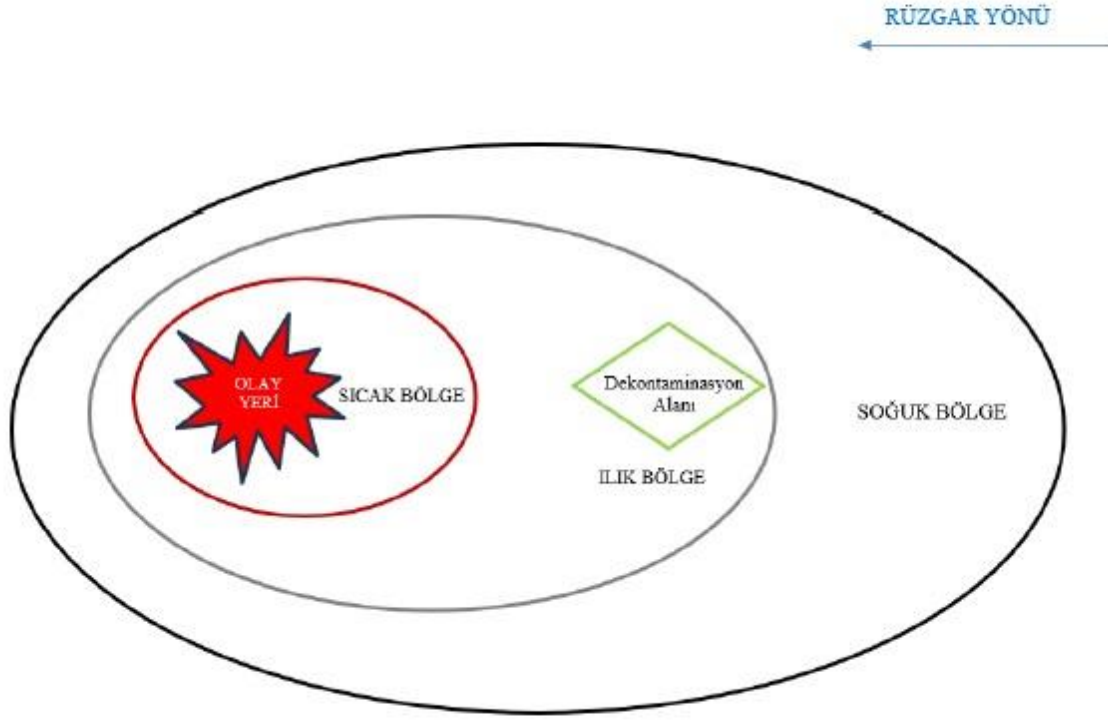

Tatbikat Formu
7.3. Tatbikat Formu

İşyeri Adı/Unvanı:	
Tatbikat Adı:	Tatbikat Tarihi:
Tatbikat Türü: ☐ Yangın ☐ Patlama ☐ Doğal Afet (.....) ☐ Tehlikeli kimyasal, biyolojik, radyoaktif ☐ Zehirlenme veya salgın hastalıklar ve nükleer maddelerden kaynaklanan yayılım ☐ Sabotaj ☐ Diğer (.....)	
Tatbikata Katılım Sayıları Katılan Kişi Sayısı: Toplanma Yerindeki Sayım Sonucu:	
Tatbikat Süreleri Başlangıç saati: Bitiş saati:	
Tatbikat Konumu: (alan, bina, işyeri bölümü vs.)	
Tatbikatın Amacı	
Tatbikat Sonrası Değerlendirme	
Tatbikat esnasında doğru yapılanlar:	
Tatbikat esnasında yanlış yapılanlar:	
Çıkarılan sonuçlar:	
Tatbikatu Yürüten Adı Soyadı: Unvanı: İmza:	Tatbikatu Onaylayan (İşveren/İşveren Vekili) Adı Soyadı: İmza:

Olay Yeri Yönetimine Ait Bölgelerin Belirlenmesi

7.4. Olay Yeri Yönetimine Ait Bölgelerin Belirlenmesi

7.5. Yangına Müdahale Akış Şeması

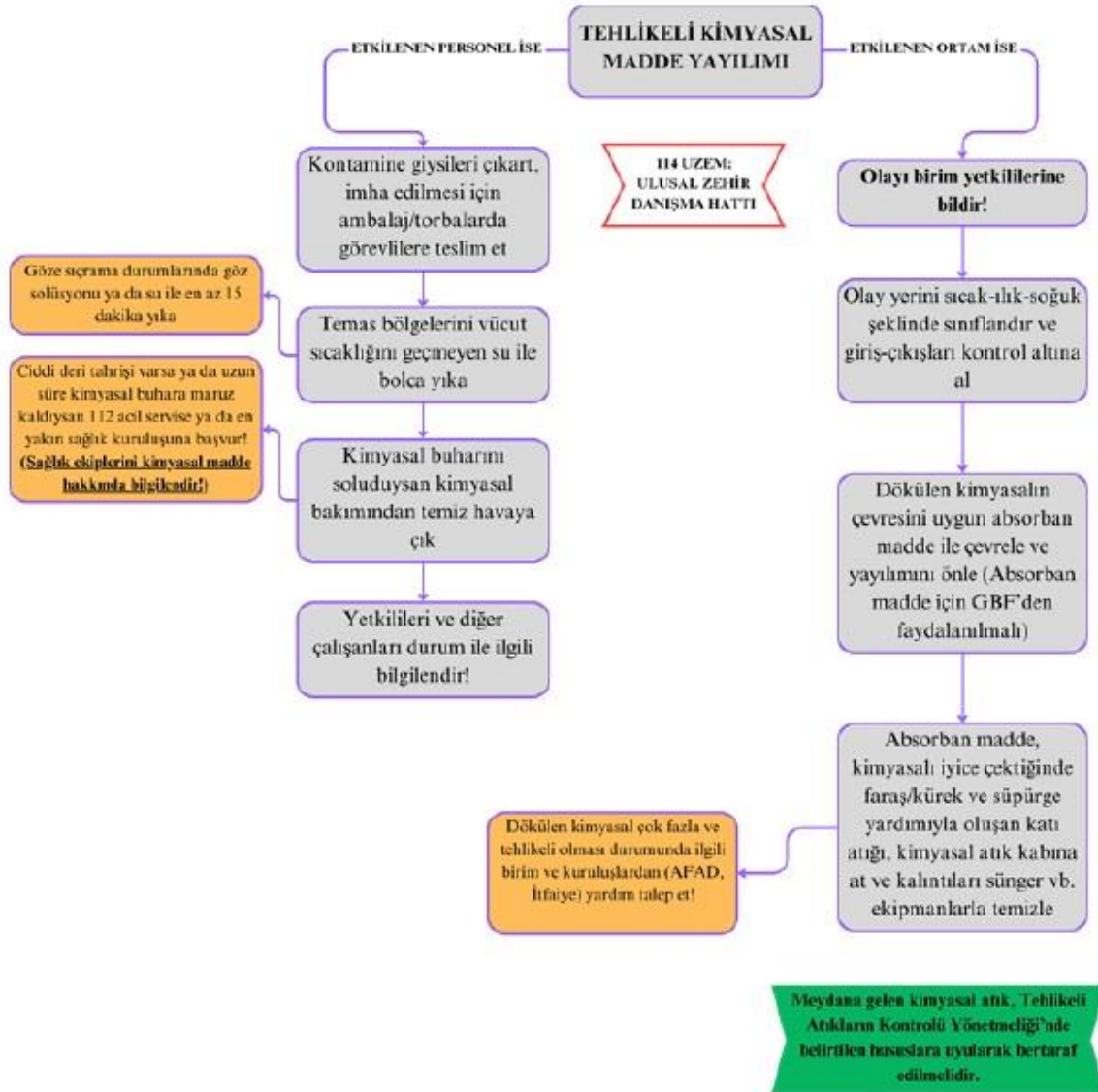
Parlama / Patlama Müdahale Akış Şeması

7.5. Yangına Müdahale Akış Şeması

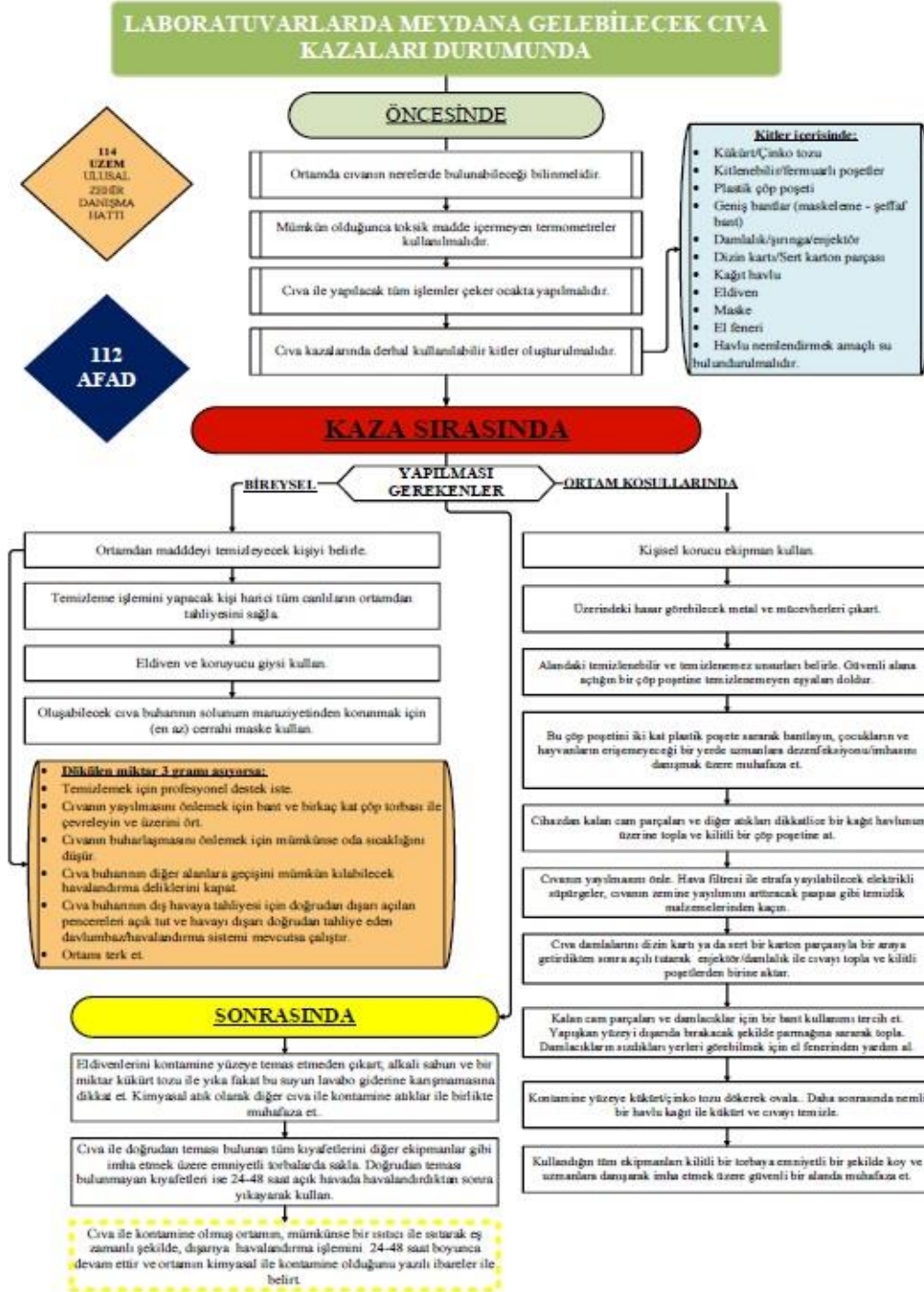
Tehlikeli Kimyasal Madde Yayılımı Müdahale Akış Şeması

7.7. Tehlikeli Kimyasal Madde Yayılımı Müdahale Akış Şeması

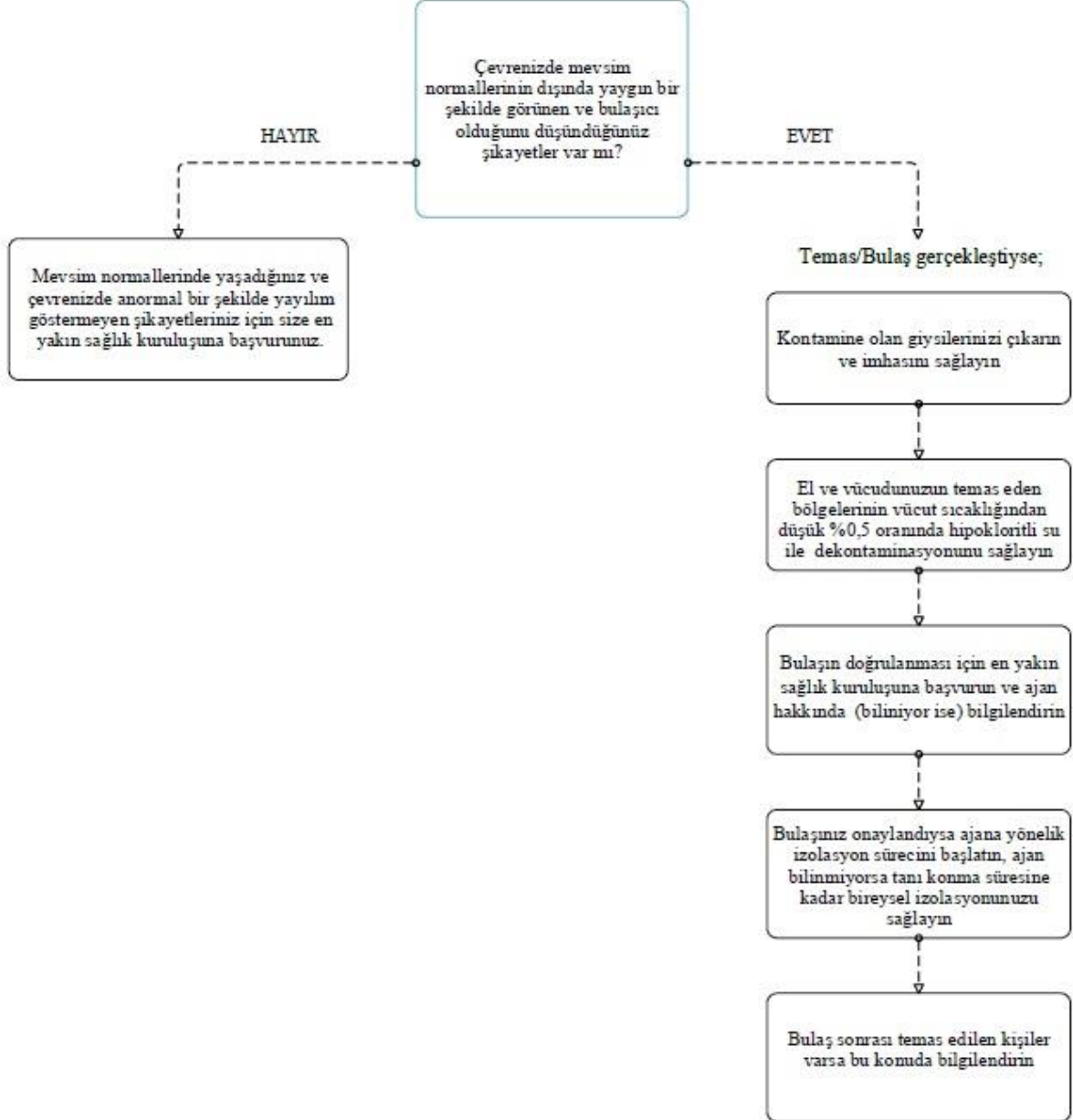
Civa Yayılımı Müdahale Akış Şeması

7.8. Civa Yayılımı Müdahale Akış Şeması

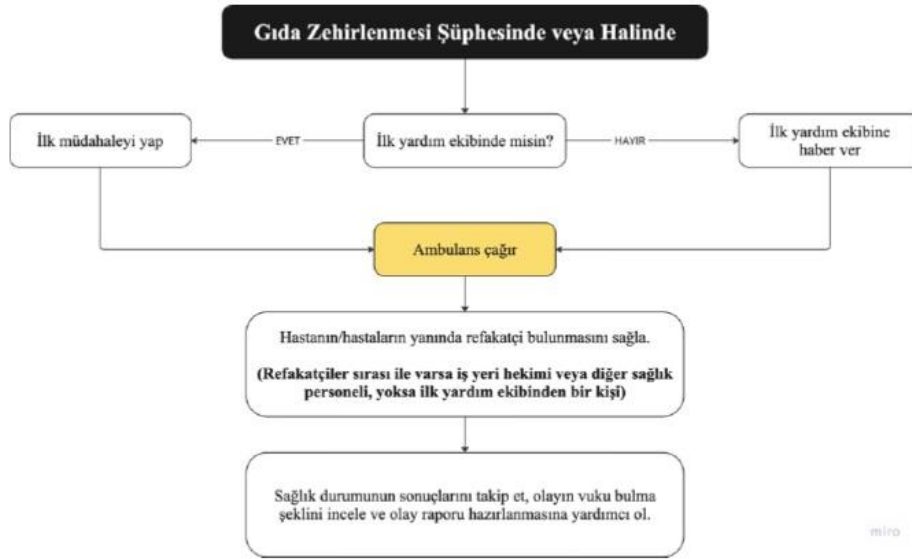
Biyolojik Ajanlar Müdahale Akış Şeması

7.9. Biyolojik Ajanlar Müdahale Akış Şeması

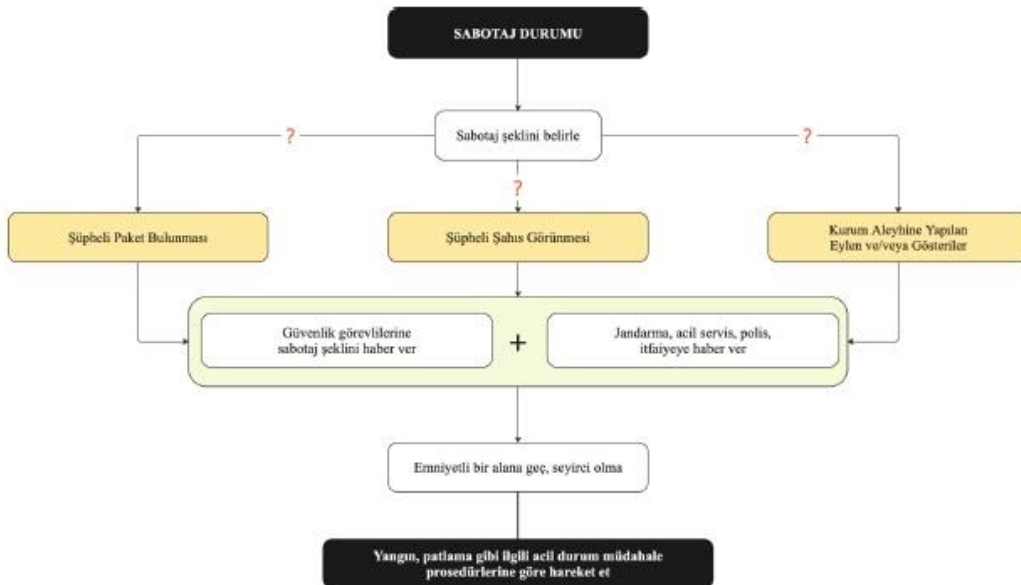
Gıda Zehirlenmesi Şüphesinde veya Halinde Müdahale Akış Şeması

7.10. Gıda Zehirlenmesi Şüphesinde veya Halinde Müdahale Akış Şeması

Sabotaj Müdahale Akış Şeması

7.11. Sabotaj Müdahale Akış Şeması

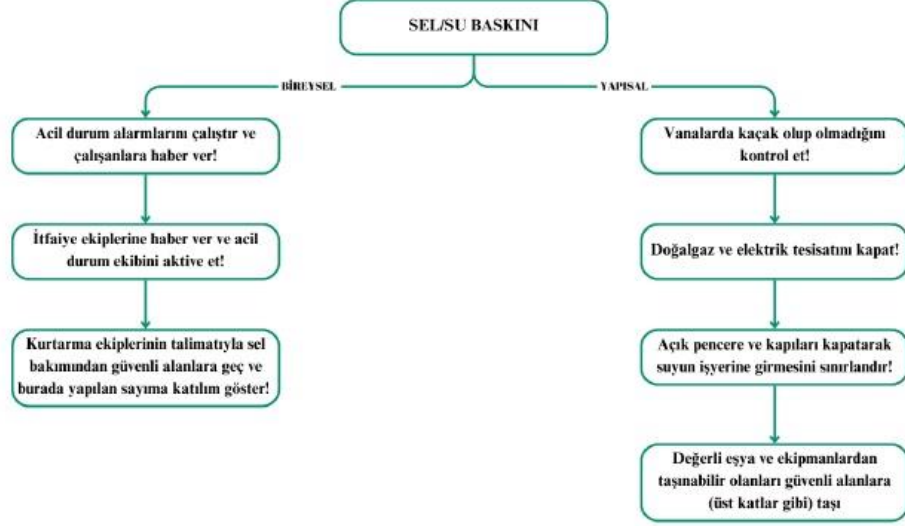
İş Kazası Müdahale Akış Şeması

7.12. İş Kazası Müdahale Akış Şeması

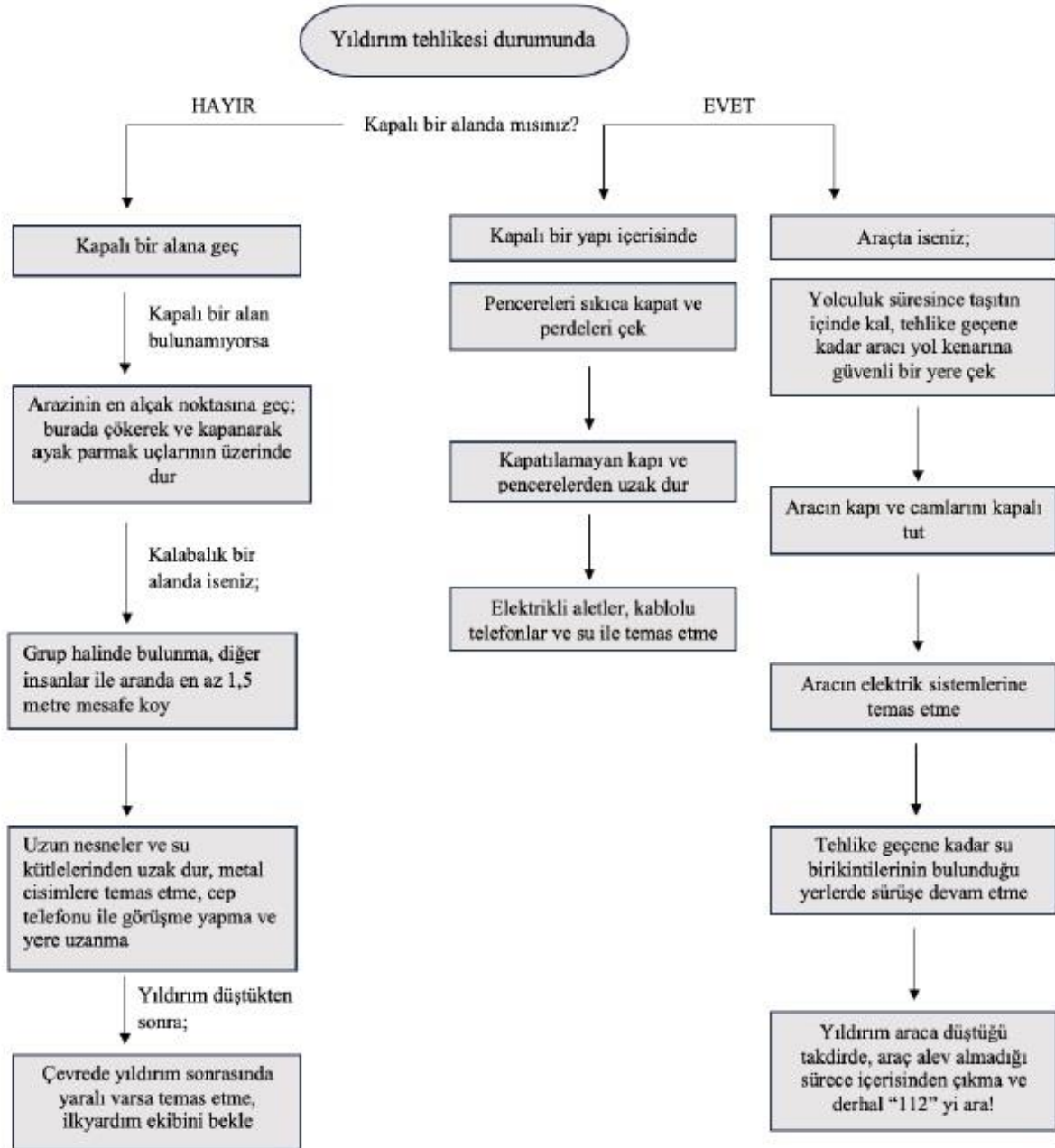
Su / Sel Baskını Müdahale Akış Şeması

7.13. Su / Sel Baskını Müdahale Akış Şeması

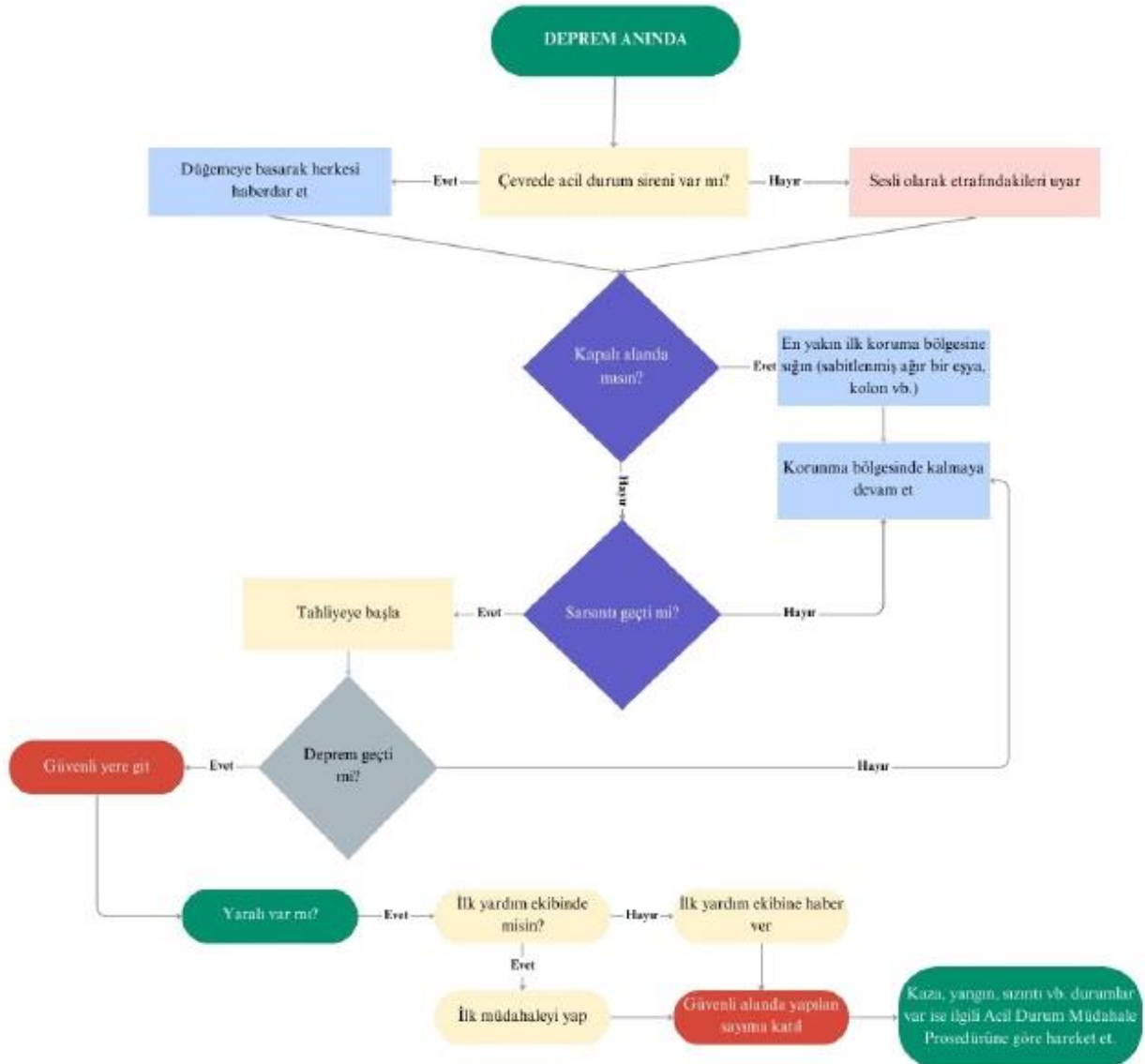
Yıldırım Müdahale Akış Şeması

7.14. Yıldırım Müdahale Akış Şeması

Deprem Müdahale Akış Şeması

7.15. Deprem Müdahale Akış Şeması

Afiş / Broşür Örnekleri

7.16. Afiş / Broşür Örnekleri

Daha fazla bilgilendirme için:

<https://www.afad.gov.tr/brosurler/>

<https://www.afad.gov.tr/afisler>

Yangın Tüpü İdari Basınç Göstergesi

» Yangın söndürme kuralları «

- Önce Pimi Çek
- Ateş Kaynağına Yönel
- Tetiğe Bas
- Rüzgarı Arkana Al
- Alevin Dibine Tut
- Önce Önünü, Sonra Süpürerek İleriye Söndür
- Boşalan Tüpleri Değiştir

BİLİNÇLENİN

» Yangın Tehlikesine Önceden Hazır Olmak İçin «

- Yangın tehlikesine önceden hazırlan
- Yangın tehlikesine önceden hazırlan
- Yangın tehlikesine önceden hazırlan
- Yangın tehlikesine önceden hazırlan

AFAD

www.afad.gov.tr

Yangın söndürme tüpü nasıl kullanılır ?

P A S S

P Pimi çek

A Aleve yönelt

S Sık

S Söndür

Broşür1

İş Yerinizde Yangın Risklerini Azaltın!

Elektrik tesisatı kaynaklı yangın tehlikelerini azaltın.

Doğalgaz tesisatı kaynaklı yangın tehlikelerini azaltın.

Tüp Gaz kaynaklı yangın tehlikelerini azaltın.

Tehlikeli madde kaynaklı yangın risklerini azaltın.

Yangın söndürme cihazlarının kullanımı hakkında **eğitim alın.**

İş Yerinizde Afet ve Acil Durumlarda Güvenli Tahliye Planı Nasıl Olmalıdır?

İş yerinizdeki **Acil Çıkış İşaretlerini** her yerde olun.

Tahliye planının ne olduğunu öğrenin. **Planı herkesin görebileceği bir yere asın.**

Acil çıkış kapılarının kilidini olmadığında ve dışarıya doğru açıldığından emin olun.

İş yerinizin Toplanma Alanını öğrenin.

İKAZ VE ALARM İŞARETLERİNİ ÖĞREN

SARI İKAZ DÜZ SİREN SESİ	3dk	SALDIRI İHTİMALİ VAR HAZIRLIK YAP
KIRMIZI ALARM DALGALI SİREN SESİ	3dk	SALDIRI TEHLİKESİ VAR DERHAL SİĞİNAĞA GİR
SİYAH ALARM RESİKLİ SİREN SESİ	3dk	KIRMIZI TEHLİKESİ VAR SİĞİNAĞA/SİĞİNMA YERİNE GİR

49

İş Yerinizde Afet ve Acil Durum Planınızı Yaptınız mı?

Acil durum müdahale ekipleri oluşturun.

Acil çıkış yollarını öğrenin ve kat planınızı herkesin görebileceği bir yere asın.

Acil durum ve ilk yardım malzemeleri bulundurun.

İş yeri sigortanızı her türlü afet riskine karşı yaptırın.

Tahliye planının ne olduğunu öğrenin ve tatbikatlarınızı yapın.

Sizce zarar verebilecek riskleri belirleyin.

İş Yerinizde Acil Durum ve İlk Yardım Dolabı Bulundurun

Baranmeyer, kalın plastik tartarlar

El fenerleri ve yedek piller

Hijyenik malzemeler

İlk yardım malzemeleri

Yangın söndürme cihazları

Kuru gıda ve su

AFAD

Afet ve acil durum çantasında olması gerekenler

Su	Çok Amaçlı Çaka
Bozulmaya Dayanıklı 3 Günlük Yiyecek	El Feneri
Önemli Evraklar	Pili
Pilli Radyo	Düdüklü
Mevsime Uygun Temiz Giysi	Çöp Poşeti
Para	İlk Yardım Malzemeleri
Kişisel İlaçlar 7 Günlük	Afet ve Acil Durum Afete Planı

BİLİNÇLENİN

AFAD

Afet ve Acil Durumlarda Hazırlıklı Olmak İçin

- Afet ve acil durum çantasını kişisel kontrol et.
- Her şey için ayrı çanta kullan.
- Çantaları ulaştırılabilir yere tut.

Afete bilgi için: www.afad.gov.tr

Afet ve Acil Durumlarda İletişim Kesilmesin

Haberleşme için **kısa mesaj servisi (SMS) ve internet tabanlı mesajlaşma uygulamaları** tercih edin.

Hayati durumlarda dışında telefon görüşmesi yapmaktan kaçının.

AFAD

İş Yerinizde
Deprem Anında Unutmayın!

ÇÖK

Güvenli gördüğünüz bir yerde, sağlam bir nesnenin yanında veya altında çökün.

KAPAN

Sırtınız pencereleere dönük bir şekilde kapanıp, başınızı ve boynunuzu düşme ihtimali olan cisimlerden koruyun.

TUTUN

Sarsıntı sönene kadar yakınınızdaki ağır ve büyük eşyalara tutunun

Deprem sonrası

İlk 72 saatte, yardım ekipleri ulaşana kadar acil ihtiyaçlarınızı ve değerli evraklarınızı saklayacağınız bir afet çantası hazırlayın.

Şüpheli Paket Nasıl Anlaşılır?

Şüpheli Posta - Paket
Nasıl Anlaşılır?

*Herhangi bir acil durumda veya afet anında yapılacakları **önceden planlamak, hayat kurtarır!***

The diagram illustrates 20 signs of suspicious mail and packages, categorized into two groups:

- Group 1 (Top):** Signs related to the envelope and its contents.
 1. Beklenmeyen posta
 2. Olağandışı yerden gelmiş
 3. Damga ile adres alakasız
 4. İade adresi yok
 5. Kısıtlayıcı ifadeler
 6. Yabancı ülkeden
 7. Fazla posta pulu
 8. Hatalı yazılar
 9. Birey değil ünvan adına
 10. Sert veya kabarık
 11. Kötü veya hatalı yazılmış adresler
 12. Tuhaf kokular
 13. Paketten taşan kablo ve teller
 14. Yağ Lekeleri, solgun renkler
 15. Çıkıntılı, orantısız
 16. Hatalı yazılmış ünvan
 17. Aşırı ağır
 18. Aşırı güvenlikli
 19. Toz kalıntıları
 20. Tik tak sesleri
- Group 2 (Bottom):** Signs related to the package itself.
 1. Beklenmeyen posta
 2. Olağandışı yerden gelmiş
 3. Damga ile adres alakasız
 4. İade adresi yok
 5. Kısıtlayıcı ifadeler
 6. Yabancı ülkeden
 7. Fazla posta pulu
 8. Hatalı yazılar
 9. Birey değil ünvan adına
 10. Sert veya kabarık
 11. Kötü veya hatalı yazılmış adresler
 12. Tuhaf kokular
 13. Paketten taşan kablo ve teller
 14. Yağ Lekeleri, solgun renkler
 15. Çıkıntılı, orantısız
 16. Hatalı yazılmış ünvan
 17. Aşırı ağır
 18. Aşırı güvenlikli
 19. Toz kalıntıları
 20. Tik tak sesleri

Lütfen şüpheli posta veya paket aldığınızda yetkililere haber verin.

AFAD
